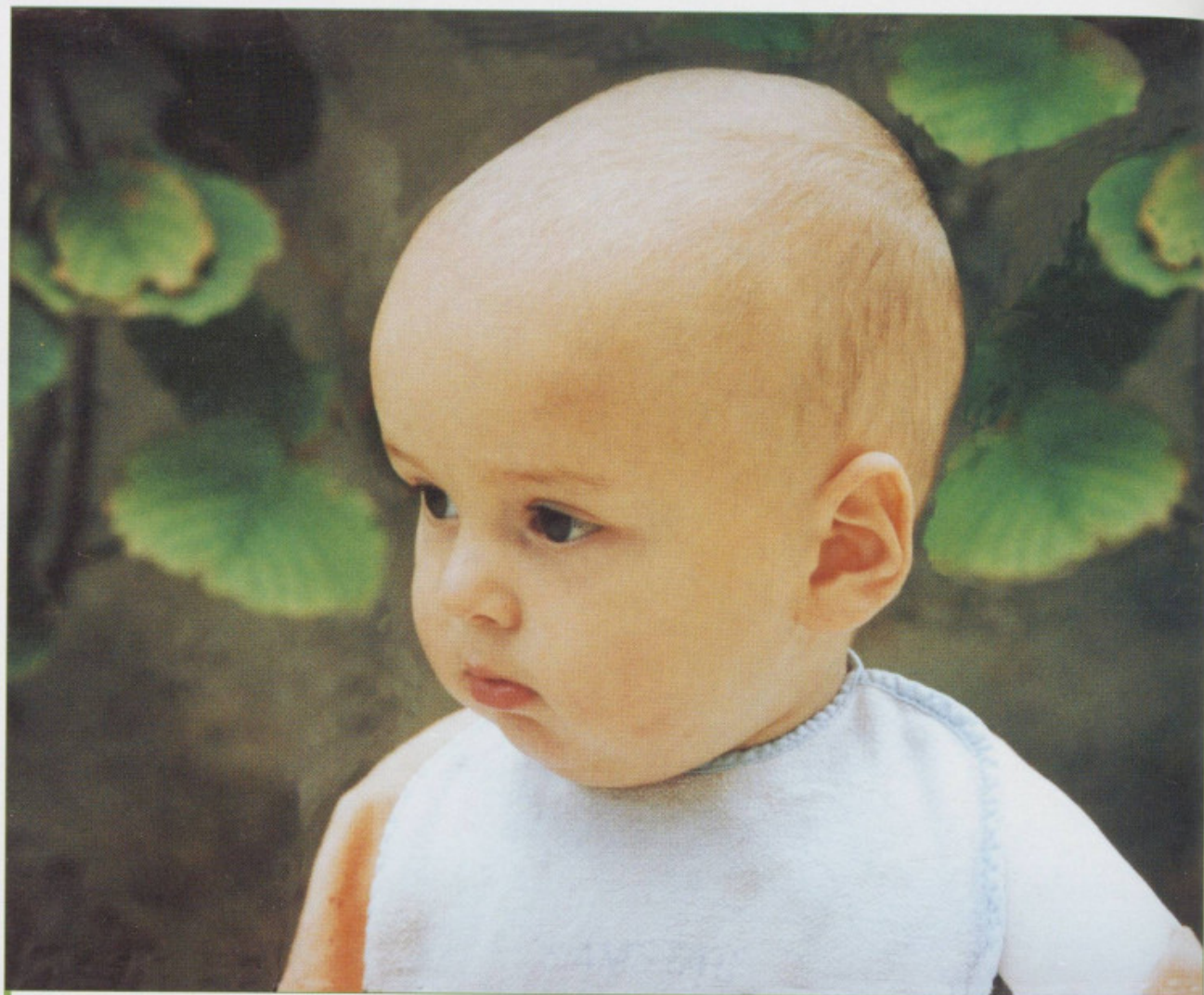

ŽIVA ZAJEDNICA

agoslovljen
žić
nova
dina!
esegnete
ei hnachten
nd ein
ückliches
ues Jahr!

Božić je
trenutak istine
Prvenstvo
pastoralu
U Bosni će
biti gladi ove
zime
Poslanica za
Iseljenički dan
Kancelar Kohl
na hrvatskom
doručku
20 godina
„Žive

Isus dolazi na svijet

Isus dolazi na svijet
u beskrajnoj ljubavi
prema Bogu,
istini,
pravdi,
dobroti,
iz božanskog milosrđa.

Uči nas
da Boga ljubimo iznad svega,
da ga u svemu slušamo,
da iz ljubavi prema Bogu
ljubimo bližnjega kao sama sebe.

Za roditelje je izabrao
siromašne ljude,
na svoje jasllice pozvao je
siromašne pastire.

Naš Gospodin u jasticama
uči nas nježnosti,
otvorenosti prema svima,
povjerljivom zajedništvu
sa siromašnima i trpećima.

Charles de Foucauld

Godina Duha Svetoga 1998.

S prvom nedjeljom došašća počinje u Katoličkoj crkvi Godina Duha Svetoga, kao druga godina u svetom trogodištu za pripremanje za proslavu jubileja Svete 2000. godine. Ta svetoduhovska godina obilježava se pod motom: „Božji Duh u svijetu“.

Kao i u cijeloj Crkvi, i naša će dijaspora (a ta riječ prvotno označuje raseljene i raspršene vjernike) u Njemačkoj obilježiti tu godinu na saveznoj, područnoj i misijskoj razini.

Budući da Duhove slavimo kao dan rođenja Crkve, svećenici i pastoralni suradnici će u svome djelovanju staviti naglasak na našu crkvenost i pripadnost Božjem narodu. Priprave ovogodišnjih krizmanika za primanje sakramenta potvrde i darova Duha Svetoga bit će ove godine zasigurno intenzivnije i doživljenije.

Na područnim i misijskim razinama priredit će se mnoge duhovne obnove i susreti. Kad je već riječ o duhovnoj obnovi, mora se ovdje kazati, da je to proces koji traje i koji nikada ne prestaje. Ova je godina samo prigoda da se u taj proces zdušnije uključimo, i kao pojedinci, kao obitelji, kao vjerska zajednica. Na to nas poziva i razgovor s fra Josipom Klarićem, novim delegatom za hrvatsko dušobrižništvo u Njemačkoj, koji vam preporučujemo.

Ovu priliku ne bismo smjeli propustiti, iako živimo u svijetu za koji se gotovo bogohulno veli da baš i nema Božjega Duha. Božji Duh jest i ostaje djelovati u svijetu. Na nama je da ga uočimo i osjetimo. I mi ćemo, dragi čitatelji, baš u toj godini svečano obilježiti 20. obljetnicu našega i vašega lista „Žive zajednice“. Mi ćemo svojim pisanjem pomoći vama, a i vi svojim prijedlozima i prilozima pomozite nama da zajedno dobijemo više darova Božjega Duha. Prva prilika za to je istinska i duhovna proslava blagdana Božića.

Na dobro vam došao Božić i sveto porođenje Isusovo! Obilje mira i dobra, zdravlja i radosti, sreće i Božjeg blagoslova u Novoj 1998., kao i mnoštvo darova Duha Svetoga, želi vam

Uredništvo

ŽIVA ZAJEDNICA LEBENDIGE GEMEINDE

60435 Frankfurt/M., An den Drei Steinen 42
Tel. (0 69) 54 10 46, Fax (0 69) 5 48 21 32

Herausgeber/ Izdavač:	Kroatenseelsorge in Deutschland
Verantwortlich/ Odgovara:	Josip Klarić
Chefredakteur/ Glavni urednik:	Anto Batinić
Redaktion/ Uredništvo:	Stanka Vidačković, Jura Planinc, Ivek Milčec, Jozo Sladoja, Jozo Župić
Mitarbeiter/ Suradnici:	Željka Čolić, Dijana Tolić, Alen Legović, Marko Obert, Vlatko Marić
Satz + Layout:	Ljubica Markovica
Lithos + Seitenmontage:	Fotosatz Service Bauriedl 64546 Mörfelden-Walldorf
Druck:	Spenglers Druckwerkstatt GmbH 64572 Büttelborn
Jahres- bezugspreis:	DM 30,- incl. Porto (s poštarinom); za ostale europske zemlje: DM 40,- za prekomorske zemlje: DM 60,-
Bank- verbindung:	Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01) bei der Frankfurter Sparkasse

Piše: Anto Batinić

Sve teče

Neosporivo je da su vjera i Crkva bili i ostali najsnažnijim integrativnim obilježjem našega iseljništva, a sve ostalo su tek bili hrabri pokušaji. Potrebno je dati prostora mladim ljudima i novim idejama i raspoložiti se za optimističnu budućnost.

Božićni blagdani, a osobito Nova godina, su prilika da se donese bilanca vlastitoga djelovanja u proteklom periodu. Na osobnom planu takvu bilancu trebalo bi da donese svatko za sebe, a na ostalim razinama također čimbenici kojih se to tiče. Svatko bi, prema tomu, iz toga trebao izvući pouke za budućnost. Slično je stanje s hrvatskom dijasporom, odnosno s onim dijelom hrvatskoga naroda, bilo iz BiH bilo iz Hrvatske ili nekih drugih krajeva, koji se iz raznoraznih razloga našao u tuđini. Ne može se naime donijeti neka opća bilanca hrvatske dijaspor, konkretno u Njemačkoj, jer je i sam pojam hrvatske dijaspor složen i kompleksan. Nije naodmet ponoviti gradivo i ovom prigodom, te navesti samo temeljne elemente naše dijaspor: pripadnici prvoga iseljeničkog naraštaja, u koje spadaju negdašnji politički emigranti i najstariji gastarbajteri; članovi drugoga naraštaja, koji čine djeca rođena ili odrasla i odgojena ovdje, te oni najmlađi, koji već čine treći naraštaj. Iako se ratne izbjeglice i prognanici ne mogu svrstati pod tu razredbu, oni će ipak, unatoč svim postavljenim rokovima za povratak, još nekoliko godina, na razne načine, biti nazočni u ovdašnjoj hrvatskoj dijaspori.

Poznata su također već stereotipna, mada istinita, mišljenja o ta tri naša iseljenička naraštaja, kao i uzroci i posljedice njihova življenja izvan domovine. Neosporivo je da su vjera i Crkva bili i ostali najsnažnijim integrativnim obilježjem našeg iseljništva i radništva. Svi drugi zajednički dijasporski interesi bili su tek hrabri pokušaji da se nešto više učini na nacionalnom, kulturnom, sportskom ili kojem drugom planu. Našu dijasporu su ovdje bitno obilježila razna iskustva: iskustvo bijega ili privremenog odlaska iz domovine, iskustvo diktature i tjeskobe pod višegodišnjom komunističkom vladavinom, iskustvo susreta s njemačkim stilom života i rada, iskustvo rata i poraća u domovini. Sva su ta iskustva raznolika, mogu se promatrati pozitivno ili negativno, mogu se i ignorirati, ali koliko god nose crte traumatičnosti, ona su tu i kao vrijedno životno obogaćenje. Ona su svakako važna za naš suvremeni svijet u pokretu, globalni

svijet multikulture, komunikacije i trgovine. U tom svijetu već sada se, kao i obično u velikim mijenama, teško snalaze stariji ili bolje reći oni koji se na vrijeme ne priviknu duhu vremena. Takvi su i u hrvatskoj dijaspori opterećeni standardnim hrvatskim iseljeničkim temama, kao što su nejedinstvo i podijeljenost, obračun s prošlošću i pojednostavljivanje stvarnosti, nepodnošljivo kritiziranje i nedostatak zdrave kritičke svijesti, mitska slika domovine i folklorno rodoljublje itd.

Svime time uglavnom neće biti opterećeni pripadnici drugog i trećeg naraštaja naših radnika i iseljenika. Oni su se posve integrirali u njemačko društvo i suvremeni europski način ponašanja. Dilema ostanka ili povratka u domovinu za njih nije tako velika. Kao građani Europe i svijeta oni će i dalje voljeti i cijeniti domovinu svojih roditelja, ali će se vratiti u nju samo ako im u žestokoj konkurenciji s drugima ponudi bolje životne i radne uvjete, pa će joj i oni uzvratiti svojim radom. Srećom uvijek ima idealista i entuzijasta, pa i u ovom slučaju. Oni ne čekaju da im se sve pruži na tanjuru, nego se bore za svoje mjesto pod domovinskim suncem. Možda bi nemale sadašnje njemačke poteškoće (nezaposlenost, mjere štednje, politička sterilnost) mogle biti jačim poticajem našim iseljenicima, napose mladima i školovanim, da svoje snage i znanje kapitaliziraju u domovini. Samim tim će bitno moći doprinijeti njezinu rastu i razvoju u svakom pogledu, uklanjanju predrasuda o njoj, kao i stvaranju njezina novog imagea u svijetu. Na stvaranju tog novog imagea, koji je potreban kao kruh svagdašnji, valja više poraditi i kod kuće i u iseljentištvu. Potrebno je dati prostora mladim ljudima i novim idejama i raspoložiti se za optimističnu budućnost. Vrijeme neminovno prolazi, sve teče i mijenja se. Ostaje ono što vrijedi. Hrvatsko iseljništvo je zasigurno učinilo mnogo, a bilanca toga djelovanja neće se možda nikada dokraja moći svesti. Sada se i ono očito nalazi na važnoj prekretnici. Očekuju se novi impulsi, projekti i poticaji. Budućnost je već počela. Za nju smo svi suodgovorni u ovoj pretposljednjoj godini ovog tisućljeća.

SUSRET HRVATSKIH KATOLIČKIH ŽENA U ROTTENBURGU

Isus i žene

Pod motom „Isus susreće žene, jučer – danas – sutra“, u organizaciji Odbora za žene i pod pokroviteljstvom ordinarijata rottenburške biskupije, 9. studenog održan je u Rottenburgu susret hrvatskih katoličkih žena. Na susretu se okupilo oko 750 žena koje su stigle iz gotovo svih hrvatskih katoličkih misija s područja biskupije Rottenburg-Stuttgart, u kojoj živi i radi oko 35 tisuća hrvatskih katoličkih žena iznad 18 godina. Žene pozdravio i biskup dr. Walter Kasper, a predavanje održala sestra Kornelija Zorić.

Susret, organiziran u povodu Godine Isusa Krista, započeo je svečanim misnim slavljem koje je u marijanskom svetištu Weggental, nedaleko od Rottenburga, predvodio prelat Jürgen Adam, referent za strance u ovoj biskupiji. On je u svojoj propovijedi govorio o susretu Isusa sa Samarijankom na Jakovljevom zdencu, te rekao da taj razgovor Isusa i žene, nema svoju vrijednost samo kao izviješće, nego ima neprolaznu životnu, iskustvenu vrijednost. Isus s jednom ženom razgovara o najdubljim Božjim tajnama, a ona ga prepoznaje kao Mesiju i trči navješćivati njegovu Radosnu vijest svojim sunarodnjacima.

„I mi danas možemo u tom razgovoru doživjeti Krista kao izvor, temelj i osnovicu našeg života, ako tražimo izvor koji daruje vječni život, ne moramo daleko ići, u krštenju nam je taj izvor darovan“ – rekao je prelat Adam.

Žene su aktivno sudjelovale u ovom euharistijskom slavlju moleći i lijepo pjevajući, predvođene zborom djevojaka iz Stuttgarta, pod ravnanjem sestre Nevenke Tadić, uz orguljašku pratnju Ane Madunić, pastoralne suradnice iz Ludwigsburga. Žene iz Esslingena svečano su prinijele na oltar prikazne darove: klasje, kruh, grožđe, vino i monografiju „Lijepa naša Hrvatska“. U molitvi vjernika između ostalog molilo se i za sve žene, da se otvore ljubavi Božjoj, da u ljudima koje susreću prepoznaju Krista, te da šire radost u sredini u kojoj žive. Sedam je žena s prelatom Adamom dijelilo pričest. Milostinja u iznosu od 6 685 DM darovana je samohranom majci Ankici Čurčić, prognanici iz Zenice, koja živi u Heidenheimu, za podmirenje troškova operacije njezinog teško bolesnog desetgodišnjeg sina Ilije. Susret je nastavljen u svečanoj gradskoj dvorani u Rottenburgu, koja je za ovu prigodu bila ukrašena umjetničkim slikama (14 postaja križnog puta) gospode Nade Ganzenmüller iz Ulma, te lađom i križem, simbolima puta u treće tisućljeće, znakovima naše kršćanske nade. Žene su

se tjelesno okrijepile, a posluživale su ih talijanske vjernice iz rottenburške talijanske misije. Poslijepodnevni program započeo je pozdravnim govorom predsjednice Odbora za žene Stanke Vidačković, pastoralne suradnice iz Waiblingena, koja je okupljenim ženama predstavila i članove Odbora za žene, a u svom govoru između ostalog rekla, da je svrha ovakvih susreta produbljivanje vjere metodama i sredstvima prikladnim današnjem vremenu, te da su i danas Crkvi protrebne uzorne žene koje će širiti Radosnu vijest u sredini u kojoj žive.

Sudionice skupa pohodio je i rottenburški biskup dr. Walter Kasper, te izrazio svoje oduševljenje što u središtu biskupije može pozdraviti tako veliki broj Hrvatica koje su, kako je istaknuo, pravo obogaćenje za Crkvu u Njemačkoj. Rekao je također da se ne treba bojati budućnosti Crkve u trećem tisućljeću, dok ima tako osvjedočenih vjernica.

Kriza ženina identiteta

Potom je predavanje s temom „Dar je biti žena“ održala časna majka sestra Kornelija Zorić iz Dubrovnika. Govorila je o ženi u Bibliji, o dostojanstvu koje je Isus ženi darovao, o identitetu žene, te o

tome kako same žene doživljavaju svoje dostojanstvo i vlastitu ulogu koju im je Bog povjerio. Krist ulazeći u povijest po ženi – Mariji, otkriva istinsku sliku ženinog poslanja i tajanstvenu Očevu zamisao. Moralna snaga žene, njezina duhovna snaga počiva u svijesti da je Bog na poseban način ženi povjerio čovjeka, ljudsko biće. Žene se pojavljuju u Isusovom životu kao njegove pomoćnice i suradnice, prate ga dok s učenicima prolazi Palestinom i naviješta Radosnu vijest, podupiru ga materijalnim dobrima. One su njegove slušateljice, prijateljice, učenice, čuvarice spasenjske poruke i prvi svjedoci njegova uskrsnuća. Žene su od početka Isusova poslanja pokazivale prema njemu i njegovu misteriju posebnu privrženost, te ih je i sam Isus pozvao na evangelizaciju. Općenito se može reći da su žene u evanđeljima prikazane u boljem svjetlu od muškaraca, barem što se tiče spremnosti da prihvate uskrsnuće. Providnost je namijenila ženi plemenite životne zadaće: kao izvoriste i njegovateljica života; kao čvrsto uporište ljubavi, braka, potomstva i odgovornog roditeljstva; kao nositeljica glavnih obiteljskih uloga, odgojne, gospodarske, društveno-uljudbene, čudoredne, religijske i domoljubne. Žena je temelj zdrave obitelji i cijelog naroda. „Zato je osnovni problem suvremene žene ne toliko nejednakost spolova, nego prije svega kriza njezina identiteta upravo kao žene. Na ženi je da se izbori za svoje 'pravo' da bude žena“ – istakla je u svom predavanju sestra Kornelija.

Nakon razgovora o temi predavanja žene su postavljale pismena pitanja, na koje je sestra Kornelija vrlo spretno i stručno odgovarala. U raspravu se uključio i prelat Adam odgovarajući na pitanja o budućnosti hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj, suživotu stranaca i Nijemaca.

(nastavak na str. 6)

Biskup dr. Walter Kasper pozdravlja hrvatske žene na skupu u Rottenburgu. Iza njega su na pozornici još gđa Stanka Vidačković i djevojački zbor HKM Stuttgart

SESTRA LEA ACKERMANN

Vrsna žena i redovnica

Položaj žene u društvu kroz povijest pa do današ-

njega dana nije nikada bio osobito povoljan. Dovoljno je samo malo otvoriti oči i pogledati kako se i danas tlače i izrabljuju žene diljem svijeta, ne samo u tzv. nerazvijenim zemljama, nego i u onima koje se smatraju najciviliziranijima. Samo su načini izrabljivanja drugačiji, ali se uglavnom radi o seksualnom zlostavljanju žena.

Redovnica Lea Ackermann proglašena je „Ženom Europe 1988.“ Ona je prije više godina osnovala jednu organizaciju koja nastoji pomoći ženama koje su prisiljene na prostituciju. *Solwodi* – Solidarity with women in distress (Solidarnost sa ženama u nevolji) jest ime te hrabre organizacije. Pomoć takvim ženama u nevolji odnosi se prvotno na pravnu i psihološku pomoć, budući da su mnoge žene primamljene na prostituciju lažnim obećanjima a onda im moćni svodnici oduzimaju putovnice i osobne isprave, kao i na pomoć u eventualnim sudskim parnicama protiv svodnika i silovatelja.

Lea Ackermann je ovaj posao započela u Keniji, gdje je prostitutkama omogućavala obrazovanje i radno mjesto. Potom je rad proširila na razvijene zemlje i u istočnu Europu, koja je nakon pada željezne zavjese postala pravim „rudnikom“ za trgovinu i izrabljivanje djevojaka i žena u mnogim zapadnoeuropskim bordelima, seks-klubovima, salonima za masažu itd. *Solwodi* u mnogim zemljama provodi prosvjetiteljsku i promidžbenu kampanju protiv seks-turizma. Ona je zaslužna i za uvođenje oštrijih kaznenih mjera u samoj Njemačkoj, a protiv trgovine ženama te osobito protiv odvratne dječje prostitucije.

Tako je jedna žena, a usto redovnica, postala uzorom hrabroga zauzimanja za dostojanstvo žena i djece, a protiv krajnje nehumanog i barbarskog odnosa prema svakoj vrsti iskorištavanja i zlostavljanja žena i djece, napose onoga na seksualnom području. ■

- U prvoj polovici studenoga u Nürnbergu je održana evangelička akcija „Pro Christ“, a propovijedi su prenošene u gostionicama, kazneno-popravnim ustanovama, kinima, odmaralištima...
- Nakon što je prije gotovo četiri godine potpisan temeljni sporazum, Vatikan i Izrael potpisali su dodatni sporazum, neke vrste sličan „konkordatu“, koji osigurava pravni položaj Katoličke crkve i katolika u Izraelu. U Izraelu ima oko 120 000 katolika, pretežno Palestinaca, a njihov latinski patrijarh Sabbah od 1987. je također Palestinac. I tom prilikom se čula velika želja pape Ivana Pavla II. da posjeti Svetu Zemlju.
- U sedam bavorskih biskupija i 4000 njihovih župa ima sada oko 100 000 ministranata, a polovicu toga broja čine – djevojčice.
- Broj istupa iz Crkve u Austriji je za 31% manji nego prošle godine.
- U portugalskom Gospinu svetišću Fatimi bit će do 2004. godine sagrađena nova velika crkva u koju će moći stati 10 000 ljudi.
- Na Dječjem kanalu njemačke televizije započelo je emitiranje serije *Pripovijesti o Isusu* u 26 nastavaka. Radi se o crtanom filmu, proizvedenom u Italiji, a crteže je uradio Japanac Jung Soo Yong.
- Bogoslužje (mise i druge pobožnosti) ne bi trebalo previše etizirati, odnosno udarati mu pečat aktualnim temama, izjavio je baselski biskup Kurt Koch. Najvažnije je za bogoslužje iskustvo samoga Boga, obećanje spasenja kroz pashalni misterij muke, smrti i uskrsnuća Isusa Krista.
- Izbjegličku bijedu najteže podnose djeca: od 40 milijuna izbjeglih i prognanih diljem svijeta svaki drugi je dijete ispod 18 godina. Najteža izbjeglička patnja je u Zairu, Ruandi, Afganistanu, Bosni i Hercegovini, Liberiji, Iraku i Sudanu.
- Izbjeglice i prognanici iz Bosanske krajine, koji su smješteni u nekim hrvatskim mjestima na Kordunu i u Lici, posjetili su organizirano za Sve svete u 16 autobusa svoja mjesna groblja u Banjoj Luci, Motikama, Barlovcima, Ivanjskoj, Šimićima, Trnu, Ljubiji, Sasini, Presnačama, Kotor Varošu... To je po prvi put nakon pet godina učinilo i 530 prognanih iz Bosanske Posavine, a posjetili su groblja u Bosanskom Brodu, Novom Selu, Koraću, Kolibama, Plehanu, Derventi, Bijelom Brodu...
- Njemački Caritas obilježio je u studenom stotu obljetnicu djelovanja. U tom povodu Caritasu su priznanje odali i predsjednik Roman Herzog i kancelar Helmut Kohl. Caritas je 1897. osnovao svećenik Lorenz Werthmann. S 460 000 zaposlenih i preko pola milijuna volontera Caritas je najveća dobrotvorna ustanova u Njemačkoj.
- Rezultati najnovije ankete o religioznom stanju u Nizozemskoj izazivaju zabrinutost: samo još 17% katolika vjeruje u Boga „koji se brine za ljude“ (prije 30 godina je 61% pozitivno odgovorilo na to pitanje); misu redovito pohađa 27% katolika (prije 86%); Sveto pismo još samo 3% katolika smatra Božjom riječi (prije 66%). Ništa bolje stanje nije ni u obje evangeličke crkve.
- Sudanski islamistički režim, pored progona kršćana, osobito na jugu, bavi se i trgovinom robljem, napose prodajom djece.
- U pokrajini Hessen će već možda dogodio započeti redovita nastava islamskoga vjeronauka, o čemu su odluku donijeli ministarstvo kulture i hessenski Islamski radni odbor... S nestrpljenjem se očekuje odluka sličnoga ministarstva Irana ili Saudijske Arabije o nastavi kršćanskoga vjeronauka u njihovim školama.
- Mjesec (nebesko tijelo) je star 4,52 milijardi godina, izračunali su američki stručnjaci jednim posve novim instrumentom a na osnovi komada mjesečeva kamenja. Usto je vrlo vjerojatno da je udarom asteroida ili nekog drugog planeta mjesec razdvojen ili odcijepjen od zemlje.
- Američki časopis „Life“ donio je popis od 100 osoba koje su obilježile ovo drugo tisućljeće. Za najznačajniju osobu, koja zauzima i prvo mjesto, izabran je izumitelj električne žarulje Thomas A. Edison, iza kojeg slijede: otkrivač Amerike Kristofor Columbo, reformator Marthin Luther, filozof i fizičar Galileo Galilei. Prva žena nalazi se na 26. mjestu, a to je rana feministica Mary Wollstonecraft. A. Hitler je na 13. mjestu iza Napoleona.
- „Nutarnje osobne doživljaje čovjek zadržava za sebe ili ih nosi u crkvu“, izjavljuje popularni Brad Pitt.

Najlipši otok na svitu

U „Žz“ 11/97, rubrika „Domovina-Heimat“, pod naslovom „Kroatien ist und bleibt ein schönes Urlaubsland“ gosp. Peter Frank (KREISBOTE, Freising, 2.10.97.) opisao je svoj godišnji odmor u Hrvatskoj i dolazak do svog odredišta.

Štovani gospodin je tako lijepo opisao da bi mu pozavidjeli i mnogi koji su zaduženi za promidžbu u domovini.

Moram Vam odmah reći da sam dijete otoka kojeg on tako lijepo opisuje i hvali, a napose našu Jelsu. Jelsa je biser našeg kraja, u tom divnom mistu na otoku sunca i ljepote proveli smo svoju mladost.

Nakon završetka osmogodišnje škole, odlazili smo dalje u Split, zatim Zagreb, a mnogi i u bili svit, ima nas svukud. Ali našu Jelsu nikad nećemo zaboraviti. Uz Jelsu najljepše dane proveli su i Pitovjani, Vrisničani, Svirčani, Vrbnjani, Vrbovjani i mnogi drugi. Svi mi možemo živjeti svuda po svitu ali naše je srce zauvijek ostalo na otoku sunca, vina, levande, rakije, rozmarina, smokava, rogača, a nadasve tih divnih domaćina, koji odista svoje srce poklanjaju svojim gostima.

Mi koji smo rođeni na škoku uvijek ćemo reći da je naš kraj najlipši i pravi raj na zemlji, pa kakav bi ja bio Forani kada to ne bi rekao za svoj škoku, takve lipote nigdje nima.

Da ne bi ispalo da previše hvalim svoj zavičaj, to su samo malo ulipšane riči onoga gospodina koji je to doživio. Hvala mu na lipin ričima, a vi dragi prijatelji, ako se želite uvjeriti u istinitost ovih riči, dođite na naš Hvar i sami ćete vidjeti da je to tako. **Jakov Vranković**, iz Svirča na Hvaru, niz godina u Koblenzu.

ZIMSKA ŠKOLA HRVATSKOG FOLKLORA

Plesovi dinarskog područja

Crikvenica, 3.–13. siječnja 1998.

Hrvatska matica iseljenika vas poziva na **Zimsku školu hrvatskog folklora – plesovi dinarskog područja** koja će se održati od 3. do 13. siječnja 1998. godine u hotelu „Kaštel“ u Crikvenici. Podučavat će se plesovi, pjesme i narodne nošnje Hrvata iz okolice Sarajeva, srednje Bosne, Hercegovine, doline Neretve, Imotske, Sinjske i Drniške krajine, Like i Vrljike, Šibenika, Šibenskog primorja i Primoštena, otoka Paga, Ravnih Kotara i Podgorskog kanala.

Voditelj škole je dr. Ivan Ivančan, istaknuti hrvatski etnolog, etnokoreograf, istraživač tradicijske narodne kulture i osnivač škole.

Za pohađanje škole potrebno je popuniti prijavni listić poslati Hrvatskoj matici iseljenika poštom ili faksom.

Glazbala – dinarsko područje

a) tambure

b) stara solistička glazbala

Crikvenica, 5.–13. siječnja 1998.

Hrvatska matica iseljenika vas poziva na **Zimsku školu hrvatskog folklora – glazbala** koja će se održati od 5. do 13. siječnja 1998. godine u hotelu „Kaštel“ u Crikvenici. Podučavat će se stara solistička glazbala i tambure.

Za sve dodatne informacije molimo obratite se u Hrvatskoj matici iseljenika, Srebrnki Šeravić First.

Hrvatska matica iseljenika, Trg Stjepana Radića 3, HR-10000 Zagreb, Kroatien, tel.: 00385/1/611-5116, fax: 539-111.

OBTELJ – FAMILIE

(nastavak sa str. 4)

te o načinima i mjestima susreta domaćih vjernika i vjernika stranaca u Njemačkoj. Žene su izrazile želju da se ovakvi susreti što češće priređuju.

Ovaj uspjeti susret zaključila je gospođa Barbara Weidinger, referentica za žene i obitelji stranaca u biskupiji, koja je bila na čelu skupine koja je ovaj skup i organizirala, te je svakome zahvalila za doprinos tom susretu, a sestri Korneliji darovala sliku svetog Martina Tourskog. Žene su zatim otpjevale pjesmu „Hvala za svako dobro jutro“. Bila je to

pjesma zahvale Bogu čija ljubav nema granica. Tim susretom hrvatske katoličke žene željele su dati svoj osobni prinos proslavi Godine Isusa Krista, koja se u biskupiji Rottenburg-Stuttgart slavi pod motom „Prepoznati Krista“, s posebnim sjećanjem na svetog Martina Tourskog, zaštitnika biskupije.

Dao Bog, da ovaj susret u Rottenburgu bude poticaj hrvatskim katoličkim ženama, koje žive izvan svoje domovine, da svoj život još više vežu uz Krista, te da u ljudima koje susreću Krista prepoznaju preko njih mu služe. **Stanka Viđaković**

Na susretu se okupilo oko 750 hrvatskih žena

Hrvati i svi državljani Republike Hrvatske, ispunite svoju obvezu!

Zatražite promjenu svog državljanstva iz jugoslavenskog u hrvatsko u ovim njemačkim uredima:

Einwohnermeldeamt i Ausländeramt (Prijavni ured i Ured za strance)

Promjenu državljanstva možete učiniti za sebe i svoju obitelj.

To isto uz Vašu suglasnost može učiniti i za to opunomoćena osoba u Vašoj sredini.

Promjena državljanstva je besplatna.

Podite u **Einwohnermeldeamt** i u **Ausländeramt** i zatražite promjenu svog državljanstva! Ponesite sa sobom putovnice svih članova obitelji. Zamolite ove urede da promjenu Vašeg državljanstva dojavite Centralnom uredu za strance (**Ausländerzentralregister**). Ne dopustite da u Njemačkoj i dalje budete registrirani kao Jugoslaveni!

Na temelju izvršene promjene državljanstva dobit ćete potvrdu u kojoj treba stati Vaš (12-znamenkasti registarski broj, kao i broj za hrvatsko državljanstvo (130). To je dokaz da ste u Njemačkoj registrirani kao državljani Republike Hrvatske!

Veleposlanstvo Republike Hrvatske, Bonn

ŠTO ZNAČI BOŽIĆ?

Piše: Vlatko Marić

Božić je trenutak istine

Božić je sigurno susret s Bogom, znak nade i bolje budućnosti, trenutak istine o čovjeku i životu, izričaj Božje ljubavi i solidarnosti s čovjekom. Svijet ima svoj smisao, jer u njega dolazi živjeti njegov začetnik i Stvoritelj. Bog više nije dalek, nepristupačan i nepoznat nego bliz i jedan od nas. Božić je navještaj konačne pobjede nad besmisлом i smrću.

Konac je mjeseca studenog i pariške ulice i izlozi već svojim izgledom najavljuju Božić. To vanjsko najavljanje božićnih blagdana prisililo me je na razmišljanje o Božiću. Istovremeno mi se nameće pitanje koje bih rado postavio ljudima koje susrećem na ulici ili u metrou: Što za tebe znači Božić? Nisam se usudio pitati ljude, ali sam razmišljao o tome što bi mi mogli odgovoriti. Odgovori bi bili različiti. Svatko bi imao neki svoj odgovor koji bi izrekao osobnu viziju Božića, ali i ono što određuje vlastito življenje. Pred očima su mi iskrsnule slike određenih ljudi, a s njima i njihova pitanja i razmišljanja. Što znači i kakav smisao ima Božić za jednog odraslog čovjeka koji otvorenim očima promatra svijet i vidi ga u svoj njegovoj stvarnosti: svijet napretka, ali još više bijede? Svijet solidarnosti, ali još više mržnje i uništavanja? Što za takvog čovjeka može značiti Božić? Za čovjeka vjernika? Božić je sigurno susret s Bogom, znak nade, bolje budućnosti. Za agnostika je to uljuljavanje u utopiju bez budućnosti. Što može značiti Božić za siromašne koji nemaju dovoljno za svakodnevni život, a u vrijeme Božića sve mami na kupovanje, na potrošnju? Nije li to trenutak kad se čovjek osjeti još siromašnijim i kada želja za dobrima dobije svoje nemoguće razmjere?

Što može značiti i kakvog smisla ima Božić za one koji su ožalošćeni gubitkom najmilijih? Nije li to trenutak kad čovjek još više osjeti nedostatak tih dragih bića?! Što može značiti i kakvog smisla ima Božić, blagdan obitelji i obiteljskog zajedništva, za one koji su sami, za one koji su imali obitelj i izgubili je? Nije li to možda trenutak za još veću tugu i razočarenje nad onim što je život donio? Što može značiti Božić za osobe koje su na kraju vlastitog životnog puta i koje s mukom podnose zadnje trenutke ovozemnog življenja? Nije li to samo podsjećanje na mladost kad se čovjek nadao da će postići sreću i pobijediti bijedu svijeta; nije li to sada trenutak istine i razočarenje nad samim sobom i nadom koja ga je držala godinama, desetljećima?

Odgovor Stvoritelja na pitanja stvorenja

Istina je, u ovom našem svijetu Božić može izazvati ovakve osjećaje. Božić jest trenutak istine o čovjeku i njegovu životu. A istina ponekad može imati gorak okus, ali isto tako ona otvara oči čovjeku i pomaže mu da sagleda sebe i ono što ga okružuje u stvarnom svijetu. Božić jest takva istina za čovjeka koji svojim snagama pokušava postići svoju sreću. Sva njegova sanjanja, svi njegovi snovi iz djetinjstva i mladenaštva nemaju smisla sami po sebi. Čovjekovi planovi, njegove projekcije za budućnost ostat će planovi i projekcije ako nisu ispunjene Božjom prisutnošću. Božić je za čovjeka, koji računa samo na svoje vlastite snage, na vlastite sposobnosti, sigurno je trenutak istine, i to razočaravajuće istine: osjećaj vlastite nemoći.

A Božić za kršćanina jest jedna druga istina. To je manifestacija Božje ljubavi u svoj svojoj veličini. Zato je Božić blagdan ljubavi. To je izričaj ljubavi Boga prema čovjeku, čovjeku kako ovog, tako i onih prošlih ali budućih vremena. Božić jest izričaj Božje solidarnosti s čovjekom koji je svjestan svoje ograničenosti i nemoći. Božić je izričaj solidarnosti s patnikom, s onima koji tuguju, kao i s onima koji se nalaze u materijalnoj i duhovnoj bijedi. Božić je trenutak objave čovjeku koji postavlja pitanje smisla svoje, ali i egzistencije svijeta. Božić je konkretni odgovor Stvoritelja na postavljena pitanja stvorenja.

Božić jest konkretni odgovor na pitanje smisla svijeta. Svijet ima svoj smisao jer u njega je došao živjeti i djelovati onaj koji je njegov začetnik, njegov Stvoritelj. Svijet je mjesto susreta Boga i čovjeka. To je mjesto gdje čovjek otkriva onoga koji ga je stvorio i koji sada ulazi u njegov vlastiti svijet, koji postaje čovjek da bi čovjek otkrio sama sebe i otkrio smisao svoga življenja u Bogu. Božić, mali Bog, Bog koji je postao dijete da bi pokazao da čovjekov životni put ima smisao. Božić jest prvi trenutak kad čovjek postaje svjestan blizine Boga. U događaju Božića slika Boga se mijenja. Bog više nije dalek, nepristupačan, nego postaje blizak, postaje jedan od nas, postaje naš brat.

Božić je blagdan Božje solidarnosti s čovjekom u njegovoj čovječnosti! Događaj Božića jest paradigma solidarnosti. Novorođeno Dijete, Isus, ušao je u puninu ljudskog življenja, ali puninu ljudskog življenja u Bogu ostvarit će svojom smrću na križu, te svojim uskrsnućem pokazat će čovjeku smisao njegova življenja i djelovanja u svijetu. Čovjekovo življenje i djelovanje ima svoj smisao samo u njemu. Smrt najdražih, pa i naša smrt ima svoj smisao: ona je za kršćanina početak življenja s onim koji je pobijedio smrt. A Božić je navještaj te pobjede.

Blagdan Božje i naše solidarnosti

Božić je blagdan ljubavi i solidarnosti s čovjekom. Božansko dijete, solidarno s ljudima, svakog od nas poziva na solidarnost s braćom ljudima, sa svima bez razlike. To božansko dijete, rođeno u Betlehemu, reći će kasnije da njegovu naklonost imaju prije svega siromašni i bolesni. Isus nije ostajao samo na riječima: sve je činio kako bi ih učinio sretnima. Njima je obećao mjesto u njegovu kraljevstvu.

Božić je blagdan ljubavi i mira. Bog je postao čovjekom i došao u njegov svijet da bi čovjekovom srcu donio mir. Upravo su u betlehemske noći anđeli pjevali o tom miru. Novorođeni Spasitelj poziva čovjeka i svako biće da budu navjestitelji i suradnici u uspostavi mira u svijetu, i to onog mira kojeg čovjek osjeti kad se otvori Bogu. Božić je simbol toga Božjeg mira. Božić je mir koji nam se nudi. O nama ovisi da li će taj mir biti i u našem srcu!

Božić je vrijeme kad čovjek ponovno može i smije sanjati o sreći. Ona mu se ukazuje u liku novorođenog Djeteta. Božić je ponovno znak da smo postali ljubljena Božja djeca. Stoga nam je sve moguće u susretu s Bogom u jaslama. Ali Božić je isto tako poziv dati odgovor na ponudenu ljubav. Spomendani sv. Stjepana i sv. Ivana upravo su podsjetnik kršćanima kako treba svjedočiti Božju ljubav prema svijetu, ali isto tako primjer kamo nas može odvesti to svjedočenje. Kršćanski život je zahtijevan. Cijena mu je, kao što pokazuje spomendan sv. Stjepana, vrlo velika: čak i vlastiti život. Stoga spomendani sv. Stjepana i sv. Ivana, podsjećaju na bit Božića:

Bog je pokazao i iskazao svoju ljubav prema čovjeku, ali i čovjek treba odgovoriti na tu ljubav. Božja ljubav, ali i čovjekova, navezana na Boga, jača je od smrti. Ona vodi uskrsnuću. Božić je najava radosti Uskrsa, i to za svakoga čovjeka. Stoga smo svi pozvani doći k betlehemske Djetetu, slijediti ga na putovanju kroz ovaj naš svijet. Samo s njim možemo postati djeca Božja! Samo s njim „rodit ćemo“ se u Kraljevstvo Božje.

Neka nam i ovogodišnji susret s novorođenim Isusom donese puno radosti i snage kako bismo nadvladali vlastite slabosti i teškoće. Neka nam bude svima sretan Božić i blagoslovljena Nova 1998. godina! ■

FRA JOSIP KLARIĆ, NOVI DELEGAT ZA HRVATSKO DUŠOBRIZNIŠTVO U NJEMAČKOJ

Prvenstvo pastoralu

Delegatova služba koordiniranja. Prepoznatljivost u propovijedanju, svjedočenju vjere, služenju, bogoslužju. Njegova gracija nije gubljenje vlastitoga identiteta, nego aktivno sudjelovanje u svim sferama života u zemlji boravka. Najviše se zakazalo i zakazuje u radu s mladima. Suradnja s mjesnom Crkvom mogla bi biti mnogo veća i bolja. Nema govora o masovnijem povratku naših starijih gastarbajtera, a veliki dio mladih na to ni ne pomišlja.

Živa zajednica: Od 1. listopada 1997. preuzeli ste službu delegata (ili, kako se nekada zvalo, nadđuobrižnika) za hrvatsko dušobrižništvo u Njemačkoj. Što se zapravo podrazumijeva pod službom delegata i koja je njegova uloga?

Fra Josip Klarić: Uputa o pastoralnoj brizi za migrante od svoje 44. pa do 51. točke govori o zadaći delegata. Njegova je zadaća uspostavljati kontakte s biskupima mjesne Crkve i surađivati s misionarima, poštujući prava ordinarija i redovničkih poglavara.

Delegat se mora brinuti da se svećenici vladaju u skladu s kanonskim propisima i marljivo ispunjavaju svoje dužnosti, da se sveta služba vrši prema liturgijskim normama.

Da bi o tome mogao voditi brigu, delegat mora posjećivati misije i svećenike. Delegatu je zadaća posjetiti bolesnoga svećenika. On saziva svećenike na godišnje duhovne vježbe i pastoralne susrete na kojima zajednički raspravljaju o najprikladnijim metodama njihove službe. Delegat podnosi izvještaj mjesnoj i biskupskoj konferenciji svoje zemlje o napretku i poteškoćama preko nacionalnih ravnatelja.

Eto, to bi otprilike bila delegatova služba i uloga s tim što treba istaknuti da delegat nema nikakve ni teritorijalne ni personalne jurisdikcije.

Prepoznatljivi u svjedočenju vjere

Žz: Vaš prethodnik fra Bernard Dukić vršio je službu delegata 26 godina, i to u vrijeme komunističke diktature u domovini i Udbinih progona naših ljudi u inozemstvu, te u vrijeme domovinskog rata. Može se kazati da s Vama započinje jedno novo razdoblje, kako s obzirom na prilike u domovini, tako s obzirom i na prilike među hrvatskim iseljenicima, kao i na prilike u samoj Njemačkoj. Jeste li već načinili koncept svoga budućega rada u toj službi?

JK: Vremenska distanca je kratka da bi se dao objektivan sud o svemu onome što je fra Bernard učinio kroz ovih 26 godina. Ali se sa sigurnošću može ustvrditi da je

on zajedno sa svojim suradnicama i suradnicima, uz veliku podršku braće svećenika te pastoralnih suradnica i suradnika, napravio kolosalne stvari na pastoralnom, karitativnom, kulturnom i nacionalnom planu.

Vi govorite o početku jednoga novoga razdoblja s obzirom na prilike u domovini i ovdje. Smatram da je to za sve nas u inozemnoj pastvi jedan novi izazov i nova šansa koja se ne smije propustiti. Mi moramo postati prepoznatljiviji u propovijedanju, svjedočenju vjere, služenju i liturgiji, jer je to naš poziv i poslanje. Prvenstvo treba dati pastoralnom radu jer se upravo tu osjećaju manjkavosti. Rekao bih da treba sve to nekako podići na jednu višu razinu i s obzirom na vjerski odgoj naših radnika i s obzirom na njihovu aktivniju ulogu u vjerskom i svekolikom drugom životu u našim hrvatskim katoličkim zajednicama.

Žz: Vi ćete, dakle, naglasak u svome radu staviti na pastoralni rad, odnosno na vjerski odgoj naših radnika i iseljenika. Osovinu dosadašnjeg dušobrižničkog djelovanja, pored vjerskih akcija (pastoralni susreti, biblijske olimpijade, susreti mla-

dih) činile su i neke čisto kulturne i humanitarne akcije, kao što je primjerice folklorni festival ili skupljanje pomoći za domovinu. Što kanite od toga zadržati i hoćete li uvoditi neke posve nove akcije?

JK: Prilike su, kao što i sami rekoste, drugačije, imamo hrvatsko veleposlanstvo u Bonnu, hrvatske konzulate u svim velikim gradovima SR Njemačke. Postoje mnoge hrvatske udruge: školske, kulturne, sportske i sve one polako preuzimaju razne kulturne akcije. Zahvaljujući njima, nama pastoralnim radnicima, ostaje više vremena i otvara se širi prostor za naš pastoralni rad o kojem sam već govorio.

Samo po sebi se razumije da ćemo i ubuduće organizirati pastoralne susrete (sljedeći će, ako ikako bude moguće, u Sarajevu), biblijske olimpijade (jedna je planirana za 1999. god. u Offenbachu), susrete mladih i godišnje duhovne vježbe. Humanitarne akcije su važan dio našega rada. Opcija Crkve je biti na strani siromašnih. Što se folkloru tiče, on je dio naše kulturne baštine i on ima svoje mjesto u našem radu ovdje u dijaspori, i on je vrlo prikladan vid rada s mladima u katoličkim zajednicama.

Na oproštajnoj misi fra Josipa Klarića i predstavljajući fra Nedjeljka Norca-Keve u Offenbachu bili su 9. studenoga i gradski dekan Klaus Denner i referent za strance u biskupiji Mainz Bernd Krämer

Ali osobno mislim da sam kao svećenik pozvaniji učiniti nešto više na liturgijsko-me planu; mislim na poticanje i osnivanje crkvenih pjevačkih zborova s djecom i mladima, tamo gdje ih nema, te na mješovite crkvene zborove, kojima ćemo u skorijoj budućnosti dati natjecateljski karakter. Osim navedenoga kanim već sljedeće godine ponuditi duhovne vježbe našim pastoralnim suradnicima i suradnicima (civilima), jer redovnice ih imaju u svojim zajednicama.

jih roditelja nisu asimilirani. Na tom osvješćivanju trebamo i dalje raditi. Mladi Hrvati, integrirani u njemačko društvo i mjesnu Crkvu, izbjegli bi prijetećoj asimilaciji i getoizaciji. Njihov bikulturalni život je obogaćenje.

U radu s mladima moramo dati pozornost manjim i preglednim grupama, činiti godišnje duhovne obnove, provoditi školske praznike, ići s njima u posjete domovini – možda bi to bio put u svjetliju budućnost.

Novi delegat za hrvatsko dušobrižništvo u Njemačkoj fra Josip Klarić (desno) u društvu s nacionalnim direktorom za inozemnu pastvu Njemačke biskupske konferencije msgr. dr. Peterom Prasselom

Integracija je pozitivna

Žz: Koliko će tim novim akcijama biti oslovljeni ili obuhvaćeni mladi, odnosno pripadnici drugoga i trećega naraštaja naših gastarbajtera i iseljenika? Mnogi su srećom još uvijek vezani uz naše katoličke zajednice, ali su istodobno posve integrirani u njemačko društvo, te znatan broj traži i dobiva njemačko državljanstvo. Vi ste 10 godina djelovali kao župnik u hrvatskoj katoličkoj misiji u Offenbachu, pa Vam ta problematika mladih zasigurno nije nepoznata?

JK: Kada spominjete mlade, onda ste dotakli najbolnju točku našega rada ovdje u Njemačkoj. Gdje su mladi? Da, oni su još vezani uz naše misije ali se pitam dokle i kako ih zadržati, aktivirati, učiniti ih da budu subjekt? Duboko sam uvjeren da smo tu i najviše zakazali. Bježali smo od riječi integracija i izjednačavali ju s asimilacijom. To je po mome sudu krivo. Integracija nije gubljenje vlastitoga identiteta nego aktivno sudjelovanje u svim sferama društvenoga života zemlje u kojoj žive i rade.

Većina mladih je integrirana u njemačko društvo i nisu izgubili svoj nacionalni identitet. Oni hrvatski mladići i djevojke koji su svjesni svojega podrijetla, kulturne baštine, jezika, narodnosti i vjere svo-

A to što spominjete da dio mladih uzima njemačko državljanstvo, jest više, rekao bih, političko i gospodarsko, te pragmatično pitanje.

Žz: Mnogi naši mladi osjećaju se zapostavljenima i zanemarenima u hrvatskim katoličkim zajednicama. S jedne strane daje im se malo prostora od strane većine konzervativnih i ne baš tako mladih hrvatskih svećenika, a s druge strane ni kod njih nema neke posebne volje niti ideja za konkretnim zalaganjem u zajednici? Nije li krajnje vrijeme da se izradi poseban pastoralni program rada s mladima u suradnji s mjesnom njemačkom Crkvom i njezinim udrugama mladih?

JK: Ovo pitanje zapostavljanja i zanemarivanja mladih od strane katoličkih zajednica, pitanje starosne dobi svećenika i njihova konzervativizma, te distanca na kojoj stoje mladi vis-a-vis hrvatskih katoličkih misija, je jako kompleksno.

Mladi i svećenici – dva svijeta

To su dva svijeta koja se ne dotiču pa se i ne razumiju. Mi svećenici smo odgojeni i oformljeni pod jednim drugim podnebljem.

Vi govorite o zajedničkoj suradnji i o zajedničkoj izradi programa za mlade s

mjesnom, njemačkom Crkvom, što bi bilo za svaku pohvalu.

Jer problemi mladih Hrvata i mladih Nijemaca su isti (uzmite samo njihov strah od nezaposlenosti i neizvjesne budućnosti, sve veće osamljenosti i problema opojnih droga). Oni, dakle, žive u istom društvu i susreću se s istim poteškoćama, zato ih moramo zajednički rješavati. Ali ostaje bolno pitanje suradnje s naše strane. Suradnja naših svećenika i pastoralnih suradnika u tom (i ne samo u tom) pogledu nije zadovoljavajuća. Bojim se da ćemo se još više zatvarati u sebe i ljubomorno čuvati svoje već zastarjele metode koje je davno vrijeme pregazilo te tako sve više ulaziti u samoizolaciju.

Imamo li snage, imamo li podršku od domovinske Crkve, uhvatiti se ukoštac s tim problemima i odvažiti se za jaču suradnju s mjesnom Crkvom – usprkos svim različitostima – pokazat će vrijeme.

Žz: Kad spominjemo mjesnu njemačku Crkvu, valja upitati i za položaj naših misija u toj Crkvi. Često se od strane njemačkih biskupa i biskupijskih referenata za strance mogu čuti prigovori da su se naše misije izolirale u geto, da ne postoji spremnost za integracijom u mjesnu Crkvu, a kod hrvatske strane opet postoji bojazan od asimilacije?

JK: Opstojnost misija-katoličkih zajednica nije upitna sa strane mjesne Crkve. Njemački biskupi podržavaju sve katoličke zajednice drugih materinskih jezika, ali traže i veću i plodniju suradnju s mjesnom Crkvom, kako na župnoj i dekanatskoj, tako i na biskupijskoj razini. Mi moramo prihvatiti proces integracije u mjesnu Crkvu ako želimo suodlučivati.

Njemački biskupi traže i više međusobne suradnje među samim stranim katoličkim zajednicama. Oni kao i političari izbjegavaju riječ „multikulturalno društvo“ iako je ono u nezaustavljivom naletu. Biskupi radije ističu kako u Crkvi nema stranaca i citiraju poslanicu sv. Pavla upućenu Galaćanima: „Nema više Židov, Grk... ta svi ste vi jedno u Kristu Isusu.“

Žz: Što to svojim prijedlozima zapravo žele njemački biskupi?

JK: Ako sam dobro shvatio njihovu poruku, oni ne žele zajednicu pored zajednice ili kako biskup dr. Lehmann kaže: „unfruchtbar nebeneinander“. Biskupi naglašavaju jedinstvenost Crkve u svoj njezinoj raznolikosti ili drugim riječima rečeno, oni žele zajednicu zajednicā i više zajedničke suodgovornosti.

Žz: Koji su to konkretni oblici bolje i intenzivnije suradnje i uključivanja naših ►

Veliki susret

Isus Krist se pojavljuje kao susretište čovjeka koji traži Boga, s Bogom koji traži čovjeka.

On je raskrižje na kojem se susreće silazeći put Boga i uzlazeći put čovjeka.

U njemu je prisutan pravi čovjek, nama jednak u svemu, osim u grijehu.

U njemu živi naša beskrajna čežnja za jednim susretom koji donosi potpuno ispunjenje;

u njemu djeluje naša slabost i neizmjereno veliko siromaštvo;

u njemu su naše suze nad bolnim križnim putom našega svijeta;

u njemu su naše male radosti sa svojim vremenitim i prolaznim zadovoljstvima;

u njemu je naša ljudska ubogost;

ukotvljena u tjeskobi svijeta, koji ima protuslovne interese;

u njemu je naš smrtni život, koji se nepovratno troši i time nam ulijeva nesigurnost i strah,

Leonardo Boff

koji prethode iznenađenju jednog velikog susreta.

INTERVIEW

► misija u život mjesne Crkve odnosno njemačke župe?

JK: Njemački biskupi naglašavaju naše zajedničko priznavanje jednoga Boga, jednoga Gospodina i jednoga Duha. Ispovijedamo jednu vjeru, jedno krštenje i lomimo isti euharistijski kruh koji nas sve povezuje u jedno Tijelo-Crkvu Kristovu. Ukratko, oni traže zajedničku suodgovornost za cijeli crkveni život, dakle, za navješćivanje, liturgiju, svjedočenje i služenje (Verkündigung, Liturgie, Martyrie und Diakonie). Osim toga, oni traže i čvršće povezivanje u sve župne i dekanatske strukture.

Svi smo mi predstavnici svoje domovine i naroda

Žz: Vi ste ovdje crkveni predstavnik dviju biskupskih konferencija: Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine. Iako ste već rekli da rad hrvatskih katoličkih svećenika ne bi trebao biti „politički prepoznatljiv“, taj je rad po naravi stvari ili silom prilika obojen politički. Kako bi Hrvati ovdje mogli uspješnije i pozitivnije zračiti prema domaćinima Nijemcima,

te tako na najbolji način predstavljati svoj narod i domovinu?

JK: Naši radnici ovdje u Njemačkoj, pastoralni suradnici, svećenici, diplomatska predstavništva, socijalni radnici, hrvatski nastavnici, svi mi prezentiramo i svoju državu, svoju kulturu pred našim domaćinima. Nije naodmet spomenuti da smo mi Hrvati u Njemačkoj promidžbenici i hrvatskog turizma. Sve je to i naša „politička prepoznatljivost“. A kada sam govorio da se mi hrvatski svećenici ne bi trebali „politički prepoznavati“, mislio sam na aktivno bavljenje politikom kroz političke stranke. To nije naše polje rada, to prepustimo onima koji to bolje rade nego mi. Ostanimo pastoralni radnici.

Žz: Kad je već o domovini riječ, da Vas upitamo i je li došlo vrijeme povratka? Ili će hrvatsko iseljništvo duboko zagaziti i u treće tisućljeće?

JK: Kad spominjete povratak, mislim da su to naše „pobožne želje“. Pojedine obitelji i pojedinci su se uvijek, pa i za najžešćega rata vraćali u domovinu. Mislim da još nema govora o masovnom povratku „gastarbajtera“ na „privremenom radu“. Jedan dio one tzv. prve gene-

racije još je uvijek ovdje, mladi rade s nadom da će dočekati mirovinu, a veliki dio mladih i ne razmišlja o povratku. Za mnoge od nas, mlade i starije, Hrvatska je još uvijek samo „raj na zemlji“ za godišnje odmore. Stoga se domovinska Crkva mora intenzivnije pripremati za pastorizaciju naših radnika u zapadnoj Europi i u trećem tisućljeću, jer s promjenom datuma neće se previše toga izmijeniti.

Žz: Na kraju ovog razgovora zasigurno imate nekih želja ili poruka, bilo svećenicima i pastoralnim suradnicima bilo našim vjernicima?

JK: Želim sretan Božić pastoralnim suradnicima i suradnicima, svećenicima, svim našim dragim vjernicima, posebno mladima, svim čitateljima i promicateljima „Žive zajednice“.

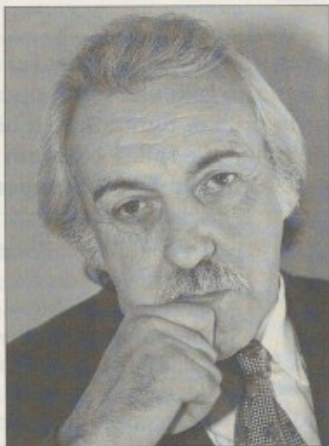
U Novoj godini puno Božjeg blagoslova u radu u katoličkim zajednicama, a posebno u radu s mladima, želim svim katehisticama i katehetama. Svima također želim obilje Božjeg blagoslova, sreće i zdravlja u Novoj 1998. godini, koju ćemo obilježavati kao Godinu Duha Svetoga.

Razgovarao: A. Batinić

PRIPOVIJETKE O HRVATSKIM
ISELJENIČKIM SUDBINAMA

Lijepa naša tuđina

Ante Matić,
Lijepa naša
tuđina,
Zagreb 1997.

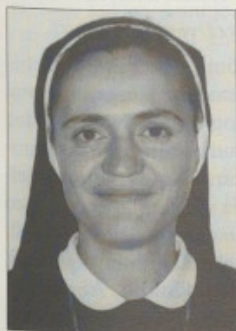
Ante Matić

U Zagrebu
je u svibnju
tiskana zbir-
ka pripovije-
daka Ante

Matića pod naslovom „Lijepa naša tuđina“. Sam naslov ukazuje i na sadržaj pripovijesti, a on se pretežno odnosi na sudbine iseljenih Hrvata diljem svijeta. Radi se o zapravo tri tematska kruga: emigrantske priče, stradanje hrvatskog čovjeka i najnovija stradanja iz domovinskog rata kao i borba za hrvatsku slobodu i samostalnost. Autor Ante Matić proputovao je gotovo cijeli svijet, gdje se susreo s brojnim sudbinama hrvatskih ljudi, koje su ga se tako dojmile da ih je pretočio u priču. „U svim tim prozama postoji zrnice dokumentarnosti: sama pripovijest „Lijepa naša tuđina“ napisana je na temelju dnevnika glavnoga lika proze, koji je autor dobio od njegove unuke, koja živi u Pretoriji. Neke su priče nedvojbeno utemeljene na kazivanju njihovih glavnih junaka, kao „Bijeg s Gologa Otoka“, a i neke druge“, piše Dubravko Horvatić u prikazu knjige.

Ova je knjiga već predstavljena u nekoliko gradova u domovini i inozemstvu: Stuttgartu, Bernu, Thunu, Freiburgu, Širokom Brijegu, Tomislavgradu, Uskoplju, Kölnu...

PERSONALNE PROMJENE

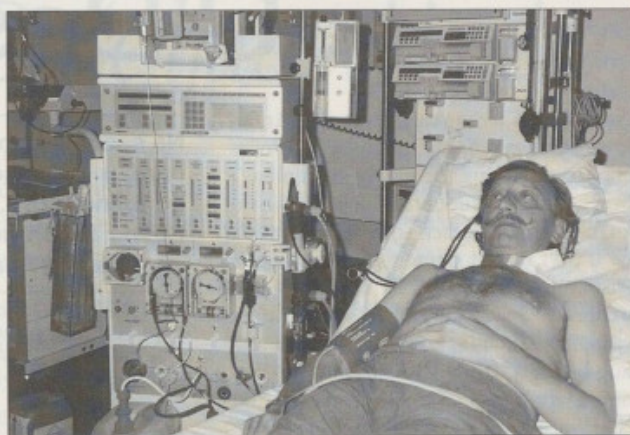
Č.s. Leopoldina Glasnović
je nova pastoralna
suradnica u Hannoveru

Č.s. Kleofina Lekić je nova
pastoralna suradnica
u Hrvatskoj katoličkoj misiji
u Hamelnu

Pomozimo Anti Okiću

Anto Okić
mora ići na
hemodijalizu
tri puta
tjedno

Anto Okić, rođen 1945. u Gojevićima kod Fojnice, s obitelji kao izbjeglica od izbijanja rata u Bosni živi u Frankfurtu. Prije 11 godina obolio je na bubrezi-
ma, te četiri godine svaki drugi dan išao na hemodijalizu. Potom je, s plodo-
vima vlastitoga rada i uz pomoć dobrih ljudi, uspio prikupiti potreban novac
i presaditi jedan bubrež. Ali, nakon tri godine i taj bubrež otkazuje, pa otada
ponovno ide na dijalizu tri puta tjedno po četiri sata. Jedini izlaz da se Anti
pomogne jest presađivanje jednog bubrega, koje stoji oko 25 000 DM. Anto
s obitelji živi u Frankfurtu od 400 DM socijalne pomoći, dok mu je kod kuće
u Fojnici sve spaljeno ili razoreno u ratu. Naše uredništvo ima kopiju dijag-
noze i liječničke nalaze Ante Okića, koji potvrđuju istinitost njegove bolesti.
Zato molimo sve koji mogu pomoći Anti Okiću, ma i najmanjim darom, da
pošalju svoj prilog na sljedeći račun: Antoniusbrot e.V., Konto Nr. 10010 700,
BLZ 300 501 10, Sparkasse Düsseldorf (za A.Okića). Za svoje priloge možete
dobiti potvrdu o poreznoj olakšici (Spendenbescheinigung). ■

NEU-ISENBURG

Milosrdna ljubav

Obitelj Jelene i Marinka
Totić izbjegla je za vrije-
me rata iz Zenice i našla
utočište u Neu Isenburgu.
Ondje su dobili stan kod
jedne njemačke starice,
kojoj su od samoga dolas-
ka u svemu pomagali, i
dok je bila zdrava, a oso-
bito za vrijeme njezine
bolesti. Jelena ju je svaki
dan njegovala i pazila sve
do staričine smrti. Zbog
toga je napustila i posao
koji je imala. Prva osoba
koja je bolesnoj starici
buketom ruža čestitala
rodendan bila je Jelenina
i Marinkova kćerka
Sonja. Taj je čin staricu
ganuo do suza. Rekla je
da joj je to jedan od najl-
jepših trenutaka u životu.
Malo smo joj i pomagali,
koliko nam je ostavila,
govore Totići. Pokojna
starica je obitelji Totić za

Fra Bernard Dukić s obitelji Totić

nagradu ostavila u nasljedstvo znatan dio svoje
ostavštine. Tako se milosrdna ljubav naplaćuje
već na zemlji. ■

U Bosni će biti glad

Na početku sastanka provincijal Andelović je iznio sadašnje podatke o Provinciji. Bosna Srebrena ima 290 svećenika, 7 braće laika, 73 studenta teologije, 9 novaka, 67 sjemeništaraca (ove školske godine u prvi razred sjemenišne gimnazije u Visokom upisano je 27 učenika); ima ukupno 382 svečano zavjetovanih franjevac, 3 postulanta, a Provincija ima i jednog biskupa, fra Hilla Kabashia u Albaniji. U granicama Provincije djeluje 311 članova, a izvan, u Hrvatskoj i inozemstvu, 61 član. Bosna Srebrena ima 18 samostana (kuća), 66 župnih kuća (5 izvan Provincije), 76 župa (5 izvan Provincije); srušeno je 20 župnih kuća i 25 župnih crkava.

Na općem saboru (kapitulu) cijele Provincije, koji je održan početkom srpnja ove godine, raspravljalo se o evangelizaciji, odnosno o navještanju Kristova Evanđelja u sadašnjim uvjetima, o formaciji i o materijalnom stanju Zajednice. Najvećim uspjehom označio je povratak vitalnih provincijskih ustanova u Provinciju: sjemeništa i gimnazije u Visokom; obnovu zgrade Teologije i povratak studenata i profesora u Sarajevo; povratak novicijata u Livno.

Provincijal Andelović je također ukratko upozorio na još uvijek neizvjesno političko stanje u BiH, na katastrofalne prilike u zdravstvenoj zaštiti ljudi, na nespremnost svih strana na povratak izbjeglica njihovim kućama. Provincijal je posebno upozorio na opasnost od gladi u Bosni ove zime, pa i sljedeće godine.

O humanitarnim prilikama u Bosni tom smo prilikom ukratko razgovarali fra Sti-

Na sastanku bosanskih franjevaca koji djeluju u Njemačkoj, održanom 17. listopada u Wiesbadenu, jedna od tema je bilo sadašnje opće stanje u Provinciji odnosno u BiH, kao i humanitarne prilike. Sastanku su bili nazočni provincijal Bosne Srebrene fra Petar Andelović, vijećnik i ekonom fra Stipan Radić, vijećnik i novi ravnatelj „Kruha sv. Ante“ fra Stipo Karajica.

pom Karajicom, novim ravnateljem KD „Kruh sv. Ante“ Franjevačke provincije Bosne Srebrene.

Na pragu gladi

Živa zajednica: Vi ste, fra Stipo, ovog ljeta preuzeli ravnateljstvo „Kruha sv. Ante“, ali Vam taj posao ne predstavlja neku veliku novost, jer ste i u vrijeme rata bili zamjenik ondašnjeg ravnatelja?

FSK: Tako je. Veliko iskustvo u humanitarnom radu stekao sam upravo u vrijeme najteže ratne situacije u srednjoj Bosni. Kruh sv. Ante ispisivao je tada najsvjetlije stranice svoje povijesti. Koliko god je stanje u opkoljenim hrvatskim enklavama u Bosni bilo teško, loše i gotovo bezizlazno, mi smo tim više nastojali probiti sve barijere i ugroženim ljudima pružiti najnužniju pomoć. Sada je stanje bitno drugačije, jer nema ratnih okršaja, jer postoji kakva takva sloboda kretanja, a na tržištu se može nabaviti ili kupiti gotovo sve, pod uvjetom da se ima novca (kojega opet vrlo malo ljudi ima). Ipak, ovu sam dužnost prihvatio kao vlastiti izazov, ali i kao priliku da i sada pomažemo ljudima u potrebi.

Žz: I koji su bili Vaši prvi koraci?

FSK: Kao što je poznato, središnji ured „Kruha sv. Ante“ ponovno je u Sarajevu,

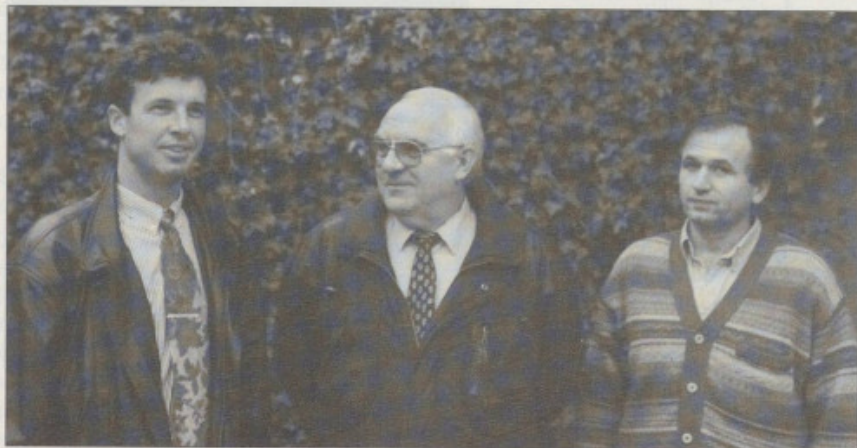
i to u zgradi Franjevačke teologije na Nedžarićima (adresa: Kruh sv. Ante, Aleja Bosne Srebrene 111, BH-71000 Sarajevo, Federacija Bosne i Hercegovine; tel. 00387/71/461767; fax. 461720). Kod Teologije smo izgradili i veliko skladište, koje je nužno za raspodjelu pomoći. Najprije sam obišao sve naše podružnice: u Splitu, Livnu, Zagrebu, Županji, Slavonskom Brodu, Düsseldorfu i upoznao se s trenutnim stanjem u njima.

Žz: I koje su vaše spoznaje?

FSK: Unatoč zauzimanju naših ljudi u podružnicama i na župama, kao i zalaganju naših dobročinitelja u inozemstvu, pomoći je sve manje. Razumljivo je to s obzirom na dugo trajanje rata i neizvjesnoga mira. Ljudi su se istrošili, umorili, nezadovoljni su sporim razvojem mirovnoga procesa. Usto su u svijetu izbile nove krize ili elementarne nepogode, pa su dobročinitelji svoju pomoć usmjerili prema njima. Mnogi su postali alergični na sami spomen Bosne. Ostali opet misle da je s prestankom pucnjave sve opet u redu, kao da se ništa nije dogodilo. Zaboravljaju da je Bosna gospodarski posve uništena, da mnogi nemaju ni kuće niti stana, da su izbjeglice i prognanici, a to znači da su gotovo savim ovisni o humanitarnoj ili karitativnoj pomoći. A nezaposlenost je vrlo velika, plaće neznatne, mirovine smiješno niske. Od čega će ti ljudi živjeti? Usto sada moraju plaćati struju, vodu i sve ostalo, a novca niotkud.

Žz: Pa kako će preživjeti ovu zimu?

FSK: I mi se bojimo ove zime, pa i sljedeće. Prema našim procjenama u Bosni bi ove zime moglo biti barem jedna trećina gladnih ljudi. Najteže će biti starijima, umirovljenicima, ali i brojnim obiteljima, te obiteljima s malom djecom. Iako u Bosni djeluju stotine raznoraznih humanitarnih i karitativnih udruga, ipak je pomoći sve manje. Kruh sv. Ante nije u stanju raditi velike projekte, nego nastoji pomoći uvijek u pravom trenutku i na pravom mjestu, i to svima koji su ugroženi, bez obzira na vjersku ili nacionalnu pripadnost. Naravno, u suradnji s Carita-

Provincijal Bosne Srebrene fra Petar Andelović (u sredini), bivši ženički župnik i sadašnji provincijski vijećnik i ekonom fra Stipan Radić (desno), te novi ravnatelj „Kruha sv. Ante“ fra Stipo Karajica (lijevo)

UŠTVA „KRUH SV. ANTE“

ove zime

som i svim drugim dobronamjernim organizacijama koje uistinu žele i mogu pomoći, kojima je ugroženi čovjek na prvome mjestu.

Pomozite nam da pomognemo

Žz: I koliko će moći ove zime, pa i ubuduće, pomagati Kruh sv. Ante?

FSK: Koliko to bude moguće, ali nažalost ne baš puno. Zato što su i naša sredstva vrlo iscrpljena, tako da zasad nekako uspijevamo održavati već postojeće projekte: ambulante u Bugojnu i Kraljevoj Sutjesci, bolnicu u Novoj Biloj, pučke kuhinje u Sarajevu, Zenici, Tuzli, dom za hendikepiranu djecu kod Slavonskog Broda, neke ljekarne za izbjeglice. Pokušavamo izbjeglima pomoći u osnovnim prehrambenim i higijenskim potrebama. Nadamo se da se izbjeglice iz Njemačke neće vraćati po brzom postupku, jer se mnogi nažalost nemaju kamo vratiti niti ćemo im moći dovoljno kvalitetno pomoći. Naravno, želimo da se vrate, no uvjeti su još uvijek teški i neizvjesni. Ni na području Federacije nije još uvijek sigurno, a osobito ne na području tzv. Republike Srpske. Izbjeglice ipak očekujemo na proljeće u većem broju, jer netko mora obnavljati zemlju i kuće, a kada se ljudi vrate, samim tim će vršiti pritisak i na domaće vlasti i na međunarodnu zajednicu i organizacije.

Mi se u Kruhu sv. Ante uzdamo u Božju pomoć i zagovor sv. Ante, ali i u pomoć naši dobročinitelja i prijatelja diljem svijeta, osobito u Njemačkoj. Zahvalni smo za svaku vrstu pomoći. Jer, mi pomoć dijelimo izravno u ruke najugroženijih, tako da nema razloga za bilo kakve sumnje. Kako bismo zajednički spriječili glad ove zime u Bosni, molimo sve ljude dobre volje da nam pomognu. Kruh sv. Ante je registriran u Njemačkoj kao karitativna organizacija i ima dva konta na koja se može poslati pomoć: Antoniusbrot e. V. Konto Nr. 10 010 700, BLZ 300 501 10 Stadsparkasse Düsseldorf i Konto Nr. 317 600 5, BLZ 670 501 01 Sparkasse Mannheim. Za svaku pomoć naš ured u Düsseldorfu izdaje Spendenquittung odnosno potvrdu o poreznoj olakšici. Svim dobročiniteljima i prijateljima unaprijed zahvaljujemo i želimo Božji blagoslov. ■

MOLITVA PAPE IVANA PAVLA II. ZA GODINU DUHA SVETOGA

Dodi Duše ljubavi i mira!

Duše Sveti, preslatki goste srdaca, otkrij nam pravi smisao Velikoga jubileja, i raspoloži nam duše da ga proslavimo s vjerom u nadi koja ne vara, ljubavi koja ne traži plaću.

Duše istine, koji istražuješ dubine Božje, Ti crkveno si pamćenje, njezino si proroštvo, privedi ljudstvo priznati Isusa Nazarećanina, slavnoga Gospodina, Spasitelja svijeta, vrhunsko ispunjenje povijesti.

(Dodi Duše ljubavi i mira!)

Duše stvoritelju, skriveni djelatniče Kraljevstva, snagom svojih svetaca povedi Crkvu da prijeđe prag novoga tisućljeća da naraštajima koji dolaze, ponese svjetlo spasonosne riječi.

Duše svetosti, tvoj dah božanski pokreće svemir, dodi i obnovi lice zemlje. Potakni u kršćanima želju punoga jedinstva, da u svijetu djelotvorno budu znak i sredstvo bliskog sjedinjenja s Bogom i jedinstva svega roda ljudskoga.

(Dodi Duše ljubavi i mira!)

Duše zajedništva, dušo i potporo Crkve, daj da bogatstvo službi i milosnih darova

pridonese jedinstvu Tijela Kristova; neka se vjernici – laici, zavjetovani i zaređeni – natječu u izgradnji jedinstvenoga Kraljevstva Božjega.

Duše utjehe, neiscrpnih izvora radosti i mira, potakni solidarnost prema onima u nevolji, osiguraj bolesnima njegu koja im treba, onima u kušnji ulij pouzdanje i nadu u svima oživi zauzimanje za bolju budućnost.

(Dodi Duše ljubavi i mira!)

Duše mudrosti, koji diraš razum i srce, usmjeri razvoj znanosti i tehnike na službu životu, pravdi i miru. Oplodi dijalog s pripadnicima drugih religija, učini da se razne kulture otvore evandeoskim vrijednostima.

Duše života, po kome je Riječ tijelom postala u krilu Djevičinu, nauči nas u šutnji osluškivati, učini nas poučljivima poticajima tvoje ljubavi, uvijek spremnima razabirati znakove vremena što ih ti postavljaš na putove povijesti.

(Dodi Duše ljubavi i mira!)

Nek ti je Duše ljubavi, s Ocem svemogućim i Sinom jedinorođenim hvala, slava i čast u vijeke vjekova. Amen.

Pjevački zbor HKM Mosbach dao je svojim pjevanjem obilježavanju srebrnoga misijskoga jubileja poseban pečat

S Kristom u treće

Kardinal i umirovljeni zagrebački nadbiskup Franjo Kuharić napisao je riječi ovogodišnje Poslanice za Iseljenički dan. U njoj se sjeća svih susreta koje je kroz gotovo trideset godina imao s iseljenim hrvatskim katolicima na svim kontinentima. Zahvaljuje Bogu, svećenicima, časnim sestrama, pastoralnim suradnicima i svim vjernicima, koji su radi dobro vjere, Crkve i hrvatskoga naroda. „Svi vi vjernici hrvatskoga jezika i svi prijatelji hrvatske katoličke baštine, god se nalazili, budite srcem u svojim ognjištima i u svojim svetištima. Vaša će srca ponovno zapaliti ugasla ognjišta podignuti porušena svetišta“, piše među ostalim kardinal Kuharić.

Dragi hrvatski katolici u iseljeništvu i u domovini!

Drago nam je što se vama i svima koji se širom svijeta zauzimaju za hrvatsku inozemnu pastvu mogu obratiti prigodom ovogodišnjeg Iseljeničkog dana nakon što sam vas gotovo tri desetljeća obilazio i hrabrio kao zagrebački nadbiskup i predsjednik naše biskupske konferencije. Došlo je vrijeme moga odlaska u mirovinu, ali u mojem srcu i u mojoj misli zauvijek ostajete svi vi, sva pitanja, muke i nade hrvats-

morali razborito brodit i da bismo vjerno ispunili svoje pastoralno poslanje ne dopuštajući da se prekine vaša veza s domovinom niti da se u tuđini izgubite kao ljudi bez imena i bez korijena.

Zahvaljujući Božjoj Providnosti i vašem neiskorjenjivu bogoljublju i rodoljublju, u svemu smo se tome snalazili, ni pred kim se nismo zatajili, govorili smo jasno i načelno potvrđujući neprocjenjiva načela vjere i čudoređa te uključujući u ta načela i vrijednosti nacionalne baštine, nacional-

– zahvaljujući neumornom djelovanju Crkve iz domovine u velikodušnoj suradnji mnogih katoličkih crkvenih ustanova u zemljama u koje ste doselili – ostali povezani među sobom, i zauzeti za domovinu, posebno se pokazalo u teškim godinama domovinskog rata. Bez vaše pomoći, bez vašeg mudrog i sustavnog zauzimanja i za osamostaljenje i opstanak naših država – Republike Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske – bez gotovo neiscrpive materijalne pomoći kojom ste domovini liječili rane i hranili mnoštva izbjeglih, prognanih i ugroženih Hrvata, teško je zamisliti da bismo izdržali agresiju koja je toliko toga razorila i uništila na području Hrvatske kao i Bosne i Hercegovine. Trebalo bi za buduća pokoljenja sačuvati sve podatke i napisati pravu povijest velikoga pothvata Crkve u Hrvata za hrvatsko iseljništvo i velikog pothvata hrvatskog iseljništva za hrvatsku slobodu.

Bez vaše pomoći, bez vašeg mudrog i sustavnog zauzimanja i za osamostaljenje i opstanak naših država – Republike Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske – bez gotovo neiscrpive materijalne pomoći kojom ste domovini liječili rane i hranili mnoštva izbjeglih, prognanih i ugroženih Hrvata, teško je zamisliti da bismo izdržali agresiju koja je toliko toga razorila i uništila na području Hrvatske kao i Bosne i Hercegovine. Trebalo bi za buduća pokoljenja sačuvati sve podatke i napisati pravu povijest velikoga pothvata Crkve u Hrvata za hrvatsko iseljništvo i velikog pothvata hrvatskog iseljništva za hrvatsku slobodu.

kog iseljništva. Zahvalan sam biskupu Peri Sudaru, predsjedniku zajedničkog vijeća za inozemnu pastvu katoličkih biskupskih konferencija u Republici Hrvatskoj i Republici Bosni i Hercegovini, i prelatu Vladimiru Stankoviću, ravnatelju dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu, koji su me pozvali da vam se ovako obratim.

Pred očima su mi svi susreti s vama u hrvatskim katoličkim zajednicama, centrima, župama i misijama na obalama svih oceana i gotovo na svim kontinentima. To sustavno povezivanje Hrvata rasutih po cijelome svijetu bilo je jedno od velikih zadaća Crkve koja je ukorijenjena u hrvatsko nacionalno biće i koja hrvatskim jezikom Boga slavi i naviješta Isusa Krista. Komunistički režim, koji je bio nesklon Crkvi i težnjama hrvatskog naroda za punom slobodom, kada nam više nije mogao zabranjivati takva putovanja, svuda nam je postavljao zamke među kojima smo

ne svijesti i kulture, povijesti i suvremenih prilika. Ljubav i gostoprimstvo kojima su nas naši svećenici, časne sestre, suradnici i vjernici dočekivali i primali, rušili sve predrasude, otapali umor i poticali ustrajnost u naporima, pa smo s očitim Božjim blagoslovom obavljali zadaću koju nam je božanska Providnost namijenila. Tako sam u nizu zagrebačkih nadbiskupa postao najveći putnik po svijetu, ali to nipošto nije bio turizam, nego izvršavanje crkvenoga poslanja. Nije bilo uzalud. Toličke stotine tisuća iseljenih i raseljenih Hrvata zaista se nisu izgubili, nisu se bezimeno utopili u tuđe sredine, nego su velikim dijelom sačuvali svoju katoličku vjeru, svoj nacionalni ponos, bogate vrijednosti crkvene i nacionalne baštine.

Po tim su vas vrijednostima stranci sve više prepoznavali i cijenili, priznavajući da upravo tako obogaćujete i njihove nacionalne i uljudbene baštine. Koliko ste

Hrvatski svećenici u Njemačkoj na duhovnim vježbama u Vierzehnheiligenu

isućljeće

Pišem vam svima koji hrvatskim jezikom Boga slavite, bez obzira potječete li iz Republike Hrvatske ili Republike Bosne i Hercegovine, kao i vama koji ste širom svijeta rođeni od roditelja toga podrijetla. Dobro je što su obje naše biskupske konferencije ujedinile skrb za hrvatsku inozemnu pastvu, tako da se hrvatski katolici širom svijeta ne dijele po domovnicama i putovnicama, nego sjedinjuju vjerom i domoljubljem. Hrvatska inozemna pastva na taj način okuplja sve katolike hrvatskoga jezika. Mi biskupi obiju naših biskupskih konferencija duboko smo toga svoga poslanja svjesni. I papa Ivan Pavao II. koji je u rujnu 1994. došao u Zagreb željan Sarajeva i koji je u travnju 1997. uspio doći u Sarajevo, pokazao nam je da želi naše zajedništvo. Imenujući dvojicu hrvatskih kardinala, jednoga u Zagrebu a drugoga u Sarajevu, očito je htio učvrstiti, upravo ustožeriti, Crkvu u Hrvata u

Susret hrvatskih socijalnih radnika iz Njemačke s kardinalom Kuharićem u Zagrebu

to ne dajte da se gahrvatski katolički centri, župe i misije izvan domovine, okupljajuse u njima, u njih dodite i svoje potomke, a se od malena zadoje katoličkom vjernošću i pravim rodoljubljem.

hrvatskom narodu i državama u kojima Crkva više od tisućljeća djeluje i živi. Došao nas je poduprijeti u nastojanju da ne napuštamo svoja ognjišta ni ondje gdje smo naju-

groženiji, da obnovimo sve što je mržnja porušila, da se vratimo otkud smo bili protjerani, da koliko god to bilo teško, svladavamo mržnju i osvetu, ali da se ni od koga ne damo iskorijeniti. Ti veliki zadaci Crkve na starom tlu i dalje uvelike ovise o razumijevanju i složnom zauzimanju mnogobrojnih Hrvata koji se još nisu vratili i od kojih će zacijelo mnogi ostati živjeti u novim prebivalištima. Zato ne dajte da se gase hrvatski katolički centri, župe i misije izvan domovine, okupljajte se u njima, u njih dovodite i svoje potomke, da se od malena zadoje katoličkom vjernošću i zdravim rodoljubljem.

Mnogi se sjećate koliko sam vam puta na velikim skupovima od Vancouvera do Sydneya, od Johannesburga do Stockholma ponovio Matoševu riječ: „Dok je srca bit će i Kroacije“. Srce znači: čista savjest, kršćanski život, ljubav prema Bogu i čovjeku! Srce znači dobrotu koja isključuje svaku mržnju i neslogu.

Papa nam je u Sarajevu među ostalim rekao: „Prvi zadatak koji vas očekuje u ovom mučnom hodu jest liječenje srdaca izmučenih bolju i katkada ranjenih osjećajima mržnje i osvete“. Ako bismo dopustili da nas tuđinska mržnja tako otruje da i mi postanemo ljudi bez srca, bez sloge, pravednosti i ljubavi, kakvu bi budućnost imala Hrvatska; kakvu bi budućnost imali Hrvati u Bosni i Hercegovini?

Upravo na svojim pohodima u Sarajevu i u Zagrebu Ivan Pavao II. svjesno se je trudio pozvati nas da sačuvamo veliko katoličko i hrvatsko srce. Osobito je u Sarajevu govorio protiv mržnje, protiv nasilnog preseljavanja, protiv stvaranja etnički čistih prostora, za očuvanje prava, političkog, nacionalnog, kulturnog i vjerskog identiteta svakoga naroda i svake etničke

skupine. Papa je uvjeren da naše zemlje, osobito Bosna i Hercegovina, trebaju biti „po svojoj složenoj raznolikosti znak i svjetlo za čitavu Europu i za cijeli svijet“. Sve nas je pozvao vjerovati u suživot u punoj slobodi različitih vjerskih zajednica, naroda i kultura i zauzimati se za pomirenje. „Neka više nikada ne bude rata, neka više nikada ne bude mržnje i nesnošljivosti!“ – uskliknuo je Papa u Sarajevu. Onima pak koji teško vjeruju u mir i on je poručio: „Nada se nikada ne smije ugasiti unatoč činjenici da postoje teškoće, prepreke, otpori! Bog ne napušta mirotvorce!“ A kardinal Vinko Puljić je ondje pred Papom pozvao sve vjernike hrvatskoga jezika geslom: „S Kristom u treće tisućljeće na svojim ognjištima i u svojim svetištima!“ Svi vi vjernici hrvatskoga jezika i svi prijatelji hrvatske katoličke baštine, gdje god se nalazili, budite srcem u svojim ognjištima i u svojim svetištima. Vaša će srca ponovno zapaliti ugasla ognjišta i podignuti porušena svetišta.

Stavljam vas pod zaštitu Majke Božje koju častimo u tolikim našim svetištima – Gospe Kondžilske, Bistričke, Trsatske, Sinjske, Aljmaške, Širokobriježke, Olovske, Tekijske – Gospe svih svetišta u koja se širom svijeta okupljate – Gospe Velikog hrvatskog krsnog zavjeta. Ona vas neka u svijetu čuva, ona vas u domovini čeka.

Svima vam zahvaljujem za gostoljublje, srdačnost i dobrotu kojom ste prihvaćali mene i druge biskupe i svećenike iz domovine i sve vas zajedno sa svim biskupima Crkve hrvatskoga jezika pozdravljam i blagoslivljam, želeći svima sretan Božić i blagoslovljenu 1998. godinu.

Franjo kardinal Kuharić,
umirovljeni zagrebački nadbiskup

Mali Isus spava

*U sjaju raspivanih zvijezda nešto se spušta na zemlju.
Piva.*

*Možda je to smih anđela na snenoj zruci misečine?
Blagi pozdrav neba. Topli poljubac.
Dar čovječanstvu što iskre zlatne baca
na vrata svete božićne noći.*

*I dok zvona božićna bruje tebi, zemljo i majko,
ognište pod zvijezdama na slami spava.
Anđeli sliču. Vani, gle, pred tobom – stado bilo.
Pastiri mole i pivaju oko oltarskih svića.
Aleluja!*

Tebi, Isuse mali!

*Nadvoru sniži, noć sveta vuče te za ruku.
Topli poljubac noći pokriva.
O, spavaj u dugom poljupcu, Isuse mali!
Ljubim onu zemlju svetu, noć duboku,
kroz koju naše želje odlutaše, daleko.*

Tvoj glas pun lipote, svitanje novoga dana.

Nikada lipše sklopiti oči.

Anđeli sliču.

Po snigu igraju kolo.

Unose badnjak.

Zapali sviću u svetoj božićnoj noći.

Tiho. Tiho.

Mali Isus spava.

Mladenka Marinović-Sušac

Daleko na jugu

(Unučadima Klauđiji i Marku)

*Daleko na jugu
na obali Jadranskoga mora
rodi se tata moj i stric Nikola
Tu je moja Hrvatska*

*Daleko na jugu
Na obali Jadranskog mora
Miješa se miris oseke i plime
i miris gora naših
Tu je rodna kuća tate i strica mog
Tu je Pelješac moj*

*Daleko na jugu
Na obali Jadranskog mora
Gdje čagljii najavljuju
grmljavinu, oluju, vjetar i kišu
Tu je Pelješac moj
Tu ću sagraditi dom*

*na zemlji dida, tate i strica mog
Tu je moja zemlja Hrvatska
koju volim ja*

Jure Nžić, Malmoe

Božićni dar

*Isuse, kada i ove zime kreneš
u svoju staru betlehemsku štalu,
ne zaboravi, molim te, ponijeti:*

*uplakanom
jednu svoju suzu,
nasmijanom
komadić neba,
bogatašu
još jednu marku,
prosjaku
zakrpu na kaputu...*

*A meni,
onako u prolazu,
pospi koju mrvicu po zvijezdama
od tvrde žute slame
jer ionako svaku večer
spavam na putu.*

fra jojo

Križ

*Jutrom kada se
probudim,
pogled mi na križu
stane,
samo tu crpim snagu
za nove dane.
U križu je nada, u
križu je sreća
sva, znam da bez
križa nema
vječnog spasenja.
Isuse, za križ mi
snage daj i
poslije smrti povedi
me u
raj.*

Mara Lučić

Vratite se galebovi

*Vratit ću se
na obale tvoje*

*Gledat ću visoke hridi
i pamti daleka jutra
valove što zapljuskuju greben*

*Stara palma na žalu
izgovorene riječi ljubavi
na brzinu ukradeni poljupci
obećanja
opet ćemo se vidjeti*

*A sada
nakon toliko godina
čujem zvona sa starog zvonika
i gledam galebove u letu
odlaze*

*U daljini bljesak
oluja se sprema*

*Tjeskoba u duši
drhtaj tijela*

*Vjetrovi ostavite
riječi napisane na pijesku
volim te*

*Volim, te plave dubine
školjke na dnu mora*

*Volim galebove
čekat ću ih ispod palme*

*Kad zvijezde noću zatrepere
zvuci gitare
tiho, tiše
doživaju galebove*

*Vratite se galebovi
pjesma ljubavi i mira vas zove
Zapljuskivat će valovi grebene
zvonit će zvona
šumit će grane*

*Jeka gitare u noći
o hridi
udara more
sve jače i jače*

*Vratite se galebovi u ponoć
kad čujete zvuk zvona*

Vratite se na jarbolu staroga broda

Vlasta Jambrak

Neću

*Neću plakati kad budeš s drugim
Neću moliti da mi se vratiš
Bit ću daleko kad budeš sretna
A još dalje kad počneš da patiš
Bit će mi teško, ali što mogu
Poželjet ćeš da mi se vratiš*

Nikola Blažević, Mannheim

BERLIN

Sveti Martin i sv. Nikola u dječjem vrtiću

Na blagdan Sv. Nikole Tavelića, 14. studenoga, djeca dječjeg vrtića St. Clemens u HKM u Berlinu izvela su zanimljiv program u čast sv. Martina. Pod vodstvom s. Jele, s. Romane i gđice Kristine razveselili su u dvorani svoje roditelje i sve prisutne glumom i pjesmom. Sv. Martin, prosjak i ostali glumci bili su sama djeca kojoj se pljeskalo za svaki potez, pa makar bio i zakašnjeni, jer kod djece je sve spontano: i koraci, padanje, i okretanje, i dozivanje mame ili tate, spretnost ili nespretnost u nošenju laterna – šarenih svjetiljki koje su djeca nakon programa pronijeli ulicama Berlina. Roditelji djece imali su prigodu bolje se međusobno upoznati uz kavu i kolače.

Berlinska djeca spontano su glumili svoje uloge

Misa i zakuska u čast sv. Cecilije

U subotu 22. studenoga u crkvi St. Clemens, proslavili smo spomendan sv. Cecilije, zaštitnice glazbe i glazbenika. Misu je slavio fra Ivan Mačina-Škopljanac.

Svi pjevači i pjevačice ove Misije sa svojim voditeljima, kao i folkloristi sa svojim voditeljima imali su u nedjelju 23. studenoga zajedničku zakusku u misijskom centru. Pročitao je tekst o sv. Ceciliji, a nakon toga bilo je zajedničko druženje uz pjesmu, ples i dogovaranje o daljnjim planovima pjevača i folklorista.

Fra Jozo Župić, župnik HKM u Berlinu, blagoslovio je 22. studenoga nove prostorije Generalnog konzulata RH u Berlinu, Kurfürstendamm 72. Od 1. prosinca 1997. hrvatski građani moći će se obratiti za svoje potrebe izravno i preko telefona:

Tel.: 030/323 76 22; 323 76 23
i fax.: 030/323 76 30.

U subotu 6. prosinca proslavili smo sv. Nikolu i podijelili 1000 darova našoj djeci. Djeca su kroz igrokaz i pjesmu dočarali dolazak sv. Nikole. Srednji folklor izveo je „Baranjsko kolo“, pod vodstvom Mirjane Begić, a novoosnovani djevojački zbor „Cesarice“ otpjevao je nekoliko pjesama zabavnog, narodnog i religioznog karaktera. Odličnim izvođenjem „Ražanca“ iznenadila nas je starija folklorna skupina, pod vodstvom gđe Nede Grubišić.

U zabavnom dijelu zabavljao nas je mladi novoosnovani misijski VIS „Oprez“. Jozo Župić

Misijski VIS „Oprez“ osnovan je nedavno i već iza sebe ima nekoliko uspješnih nastupa

U subotu, 22. studenoga u Berlin-skom parlamentu (Preußischer Landtag) predstavljena je knjiga dr. Franje Tuđmana „Das historische Schicksal des Volkes“. O knjizi su govorili: dr. Michael Ackermann, Hamburg; dr. Carl Gustav Ströhm, Zagreb; dr. Zoran Jašić, veleposlanik u Bonnu i Stjepan Šulek, Bonn. Pozdrave su izrekli Ilija Lukanović, generalni konzul RH u Berlinu, te zastupnici Günther F. Toepfer, Berlin, i Volker Schimpf, Dresden. U velikoj dvorani bili su prisutni predstavnici hrvatskih udruga u Berlinu, Hrvatske dopunske škole i Hrvatske katoličke misije.

Mladi donose radost i dobro raspoloženje, kao i na proslavi blagdana sv. Cecilije, zaštitnice glazbe

HAMBURG

S Hrvatima u najbogatijem europskom gradu

Pomoć Bugojnu. Problem droge. Izbjegllice i samci neće natrag u domovinu.

Jozo Mravak podjeljuje sakrament krštenja u Wilhelmsburgu

Hamburg ima mnoštvo prefiksa „naj“: kažu da je najbogatiji europski grad, da spada među gradove s najviše mostova (oko 2400), da je među vodećim europskim gradovima po kriminalu, trgovini drogom, prostituciji... Za mnoge, napose za rođene Hamburgane, to je naravno i najljepši grad. U Hamburgu i okolici, na području koje obuhvaća Hrvatska katolička misija, živi oko 10 000 Hrvata. Misija je inače osnovana 1969. godine. Sada se za hrvatske katolike skrbe dominikanci Josip Mrkonjić i Jozo Mravak, te sestre dominikanke Jasenka Mravak, Regina Vučić, Janja Martinović i Rahela Rukavina.

Upravo na prvu nedjelju doša u Hamburgu je mise slavio fra Mirko Majdandžić, župnik iz Bugojna. Mlada i dijaspor-ska biskupija Hamburg (ima 135 000 katolika, od čega 35% stranaca) preuzela je brigu oko pomoći pri obnovi župe Bugojno, a u biskupijskom odboru za

pomoć je, pored Wilhelma Kreissa i Georga von Openkowskog, i voditelj HKM Hamburg dr. Josip Mrkonjić. Na misama u crkvama sv. Olafa i sv. Marije okupio se te nedjelje veliki broj naših vjernika. Sva prikupljena milostinja upućena je kao pomoć za župu Bugojno. A biskupijski odbor je odlučio još prije Božića poslati u Bugojno 15 tona osnovnih životnih namirnica u vrijednosti od 30.000 DM. Fra Mirko je objasnio da ljudi nemaju posla, a samim time ni novca, pa im je hitno potrebna pomoć u hrani. Povratak ide sporo, ali ipak napreduje. Ništa se ne može postići, dok se Bugojanci ne vrate svojim kućama. Tek kad se vrate mogu se boriti za svoja prava. Ne mogu to činiti ni iz Hamburga, ni iz Livna, niti iz Makarske, Brela, Splita ili Zagreba. Za sljedeću godinu je u planu popravak filijalnih crkava u Bristovima, Drvetinama i Guvnima.

Vjernici na misi u katedralnoj crkvi sv. Marije

Izbjglicama se ne ide kući

Jedna je Bugojanka, onako usput, odala priznanje svećenicima, govoreći: „Da nije bilo vas, ne bi bilo ni nas“. Većina izbjeglica smještenih u Hamburgu potječe iz srednje Bosne. U subotu, 29. studenoga, u Wilhelmsburgu smo bili nazočni krštenju Ilije i Dominika, koji su djeca roditelja izbjeglih iz Bosne. Jedna gospođa iz Živinica govori da ne može natrag, jer joj je stan zauzet, pa još ne može useliti, dok se predmet ne riješi na sudu. Mnogi podnose molbu za odlazak u SAD i Kanadu, iako rijetki odlaze, ali time dobivaju na vremenu i dulje ostaju u Njemačkoj. Još 40-ak obitelji živi već nekoliko godina na jednom brodu, a na ovom području ima još oko 3 000 hrvatskih izbjeglica iz BiH, smještenih po vojarnama, kontejnerima i stanovima.

Problem droge

Naši domaćini nam pričaju kako osim izbjeglica kući, u domovinu, ne žele ni stariji samci i umirovljenici. Još jedan veliki problem i opasnost za naše mlade jest droga. Budući da je Hamburg jedan od najvećih lučkih gradova u svijetu, preko njega idu i razni putovi droge. Svećenici i sestre kažu da je u zadnjih 15-ak godina na području Misije od droge umrlo petnaestak mladih Hrvata. Neki ne mogu odoljeti tom poroku, pa je njihova budućnost teška, kako za obitelj, tako i za zajednicu. Hrvate Hamburga potresla je i neizvjesna sudbina nestaloga mladića Antonija Vukadinovića (rod. 26.5.1972., a nestao 29.7.1997. godine). Njegov automobil nađen je u Fernthalu (Neustadt), na putu između Kölna i Frankfurta. Iako je obavijštena njemačka policija, kao i hrvatski diplomatski predstavnici, o njemu se do danas ne zna još ništa. Ako netko nešto sazna, može to javiti ocu nestaloga mladića Gabrijelu Vukadinoviću, na telefon: 0 40/7 54 08 73.

Osoblje Misije Hamburg pokazuje zavidnu gostoljubivost. Iste večeri, kada su fra Mirko i fra Anto stigli u Hamburg, ondje je pristigao i fra Antun Nua, koji se pastoralno skrbi za sve albanske katolike ▶

Veliki dan

Biskup dr. Pero Sudar predvodio je svečano misno slavlje s više koncelebranata

„Nije samo u Mosbachu poznata Hrvatska katolička misija, jer je župnik Dragan Čuturić sveprisutan u Mosbachu i okolici, i to već četvrt stoljeća. Posebne svetkovine Hrvatske misije, kao Uskrs, Bijela nedjelja, Božić i Nova godina, te krizma, okupe stotine hrvatskih katolika u Mosbachu. Tako je prigoda obilježavanja jubileja Misije bio veliki dan ne samo za Hrvate u Mosbachu“, pišu „Rhein-Neckar-Zeitung“ 11.11.1997., donoseći povećani članak o Misiji s nekoliko odličnih fotografija. Misijski jubilej najavile su te novine i nekoliko dana ranije.

Hrvatska katolička misija Mosbach proslavila je 9. studenoga 25. obljetnicu djelovanja. Proslava je započela u subotu, 8. studenoga, duhovnim koncertom u crkvi Maria Königin u Mosbachu. U sklopu koncerta predstavljena je knjiga *Rastrgani životi* voditelja Misije vlč. Dragana Čuturića. Potom su vjernici izrekli svoj recital o misiji i misionarima. Crkveni zbor sv. Nikole Tavelića iz Komušine izveo je igrokaz o ljepoti življenja.

Svečano misno slavlje u nedjelju, 9. studenoga, u istoj je crkvi predvodio sarajevski pomoćni biskup Pero Sudar u zajedništvu s ravnateljem hrvatske inozemne pastve prelatom Vladimirom Stankovićem, voditeljem misije Draganom Čuturićem, rektorom grkokatoličkog sjemeništa u Zagrebu Ninom Kekićem i više svećenika.

Okupljene vjernike pozdravili su prelat Stanković, rektor Kekić, te njemački dekan u ime freiburškog nadbiskupa. Nakon mise priređen je prijam u dvorani Misije, gdje su slavljenike pozdravili gradonačelnik W. Obermeier, predstavnici gradskog ureda koji skrbe o strancima, te

hrvatski socijalni i pastoralni djelatnici. Proslavi je bila nazočna i generalna hrvatska konzulica iz Stuttgarta Zdenka Babić-Petričević. Proslava je bila dojmljiva i za one, kako pišu njemačke novine, koji ne razumiju hrvatski, a najupadljiviji su bili oni koji su odjenuli prekrasne narodne nošnje.

Misija Mosbach ima inače oko 3000 hrvatskih katolika, za koje vlč. Čuturić slavi mise na pet mjesta, a vjeronauk drži na sedam mjesta. Za vrijeme domovinskog rata, pa sve do danas, Misija je bila iznimno aktivna u skupljanju i slanju humanitarne pomoći u domovinu. ■

► u Njemačkoj. Misija je ugostila i njega i dvije časne sestre, njegove suradnice. Osnovicu pastoralnoga rada čini bogoslužje i vjeronauk. Mise se slave svakim danom u misijskoj kapelici; subotom u 16 sati u Wilhelmsburgu (prosječno 100 nazočnih); nedjeljom i blagdanom u crkvi sv. Bonifacija u 12 sati (prosječno 850 nazočnih), a u katedralnoj crkvi sv. Marije u 15 sati (oko 1100 nazočnih). Svake prve subote u mjesecu slavi se misa i u Lüneburgu. Vjeronaučnom poukom obuhvaćeno je oko 500 djece. U Misiji se goji crkveno pjevanje, folklor i humanitarni rad. Hamburška misija je i partner u obnovi župi Ravno u jugoistočnoj Hercegovini, kao i kum djevojčici Ivani Marenković iz Gline. I na kraju nekoliko zanimljivih podataka: dosad je u ovoj Misiji kršteno 2020 djece; bilo je 1203 prvopričesnika i 1185 krizmanika, te 340 vjenčanja. A. B.

Prepuna crkva Marije Kraljice u Mosbachu

UKRATKO

ESSLINGEN – Hodočašće u Lurd i obiteljski seminar

Na prvom misijskom hodočašću u Lurdu bilo je početkom listopada 47 hodočasnika, koje su predvodili fra Josip Šimić i pastoralna suradnica Mara Gongola. Ondje smo se uključili u molitvu krunice, u procesije sa svijećama i u svete mise. U procesijama su sudjelovale desetine tisuće hodočasnika. Naime na početku listopada francuska kruničarska društva i općenito oni koji mole kronicu hodočaste u Lurd. Zajednički smo obavili i pobožnost križnog puta, razgledali kuću u kojoj je Bernardica živjela, zatim zatvor gdje su Bernardičini živjeli (Cachot), mlin (Moulin de Boly) u kojem je Bernardičin otac radio i izložbu jaslica.

Desetak obitelji sudjelovalo je s fra Josipom na obiteljskom seminaru, koji je počeo 10. listopada u Enzklösterie u Schwarzwald. Trebalo je biti još pet obitelji s djecom, ali su zbog bolesti ili nekih drugih razloga otkazali. Tema susreta je bila: *Ljubav nakon medenog mjeseca – Rasti u ljubavi nakon prvih bračnih kriza*. Seminar je vodio fra Josip, a animatori su bili gospodin Dragutin i gospođa Vlasta Lederer.

H. Daleković

KOBLENZ – Ne zaboravljaju kumčad – Misija je u suradnji s Hrvatsko-njemačkim društvom priredila 29. i 30. studenoga tradicionalni „Dan otvorenih vrata“. Sav prihod od božićnog bazara (ručnih radova, božićnih aranžmana i dr.) namijenjen je u dobrotvorne svrhe, i to za kumčad u domovini. Tko god želi podržati ovu akciju, može svoj prilog uplatiti na posebni dobrotvorni račun: Kroatische kathol. Mission, Kto Nr. 101550, BLZ 57050120, Sparkasse

Ankica Vidaković i Goran Volarić pjevali su kao veliki u Stuttgartu. Smiješi im se sjajna pjevačka karijera

Koblentz, s naznakom: „Kinder in Not - Patenschaft“. Misu je inače na prvu nedjelju došašća slavio i propovijedao delegat fra Josip Klarić.

DARMSTADT – Nikolinje – Još 22. studenoga zajednica iz Darmstadta proslavila je Nikolinje u dvorani St. Fidelis. U programu su aktivno sudjelovali djeca, mladi i odrasli. Dvorana je bila prepuna, a ozračje blagdansko. Za zabavu se pobrinuo Kole, koji je gotovo sve digao na noge, a osobito mlade.

ROSENHEIM – Izlet pjevača – Misijski zbor s voditeljem gosp. Mirkom Kapetanovićem išao je na izlet u Flientsbach u povodu blagdana sv. Cecilije (22.11.). Ondje su pogledali drevnu crkvu sv. Margarete, zajednički se pomolili i zapjevali, pa su sve to nastavili navačer u misijskoj dvorani.

STUTTGART – „Iz majčinog krila sloboda se rađa“ – Takvu feštu još uvijek može prirediti samo Stuttgart, odnosno fra Marinko. Te nedjelje, 16. studenoga, u „Schwabenlandhalle“ u Felbbachu tražila se karta više. Priredba pod imenom „Sva hrvatska srca za Vukovar“ privukla je pozornost i zbog Vukovara i

zbog uglednih gostiju: fra Josipa Klarića, koji je te nedjelje prvi puta kao delegat slavio misu u Stuttgartu, Kate Šoljić, majke Vukovara, pjevačkih zvijezda Miroslava Škore, koji je umješno vodio program, „Magazina“, Petra Graše i Mate Bulića. Nastupili su još misijski dječji zbor, te odrasli, svi pod vodstvom sestre Nevenke, kao i izvanredna jazz-grupa pod vodstvom Marine Raspudić.

„Vrući led“ za vruće ozračje

Glazbeni duet „Vrući led“ iz Göppingena, koji čine dvije hrvatske djevojke Marija Grgić i Vlatka Fijan (o kojima smo ove godine već pisali) jamči dobru glazbu i vruće ozračje na zabavama, svadbama, vjenčanjima i raznim drugim svečanostima. Svi oni koji traže dobru pjesmu i glazbu, mogu se obratiti na telefone: 0761/69798 (B. Galić); 0761/23408 (Marija), 0761/29976 (Vlatka).

Kole je razveselio ponajviše mlade na nikolinjskoj fešti u Darmstadtu

▶ tradicionalno superiorni folkloraši s voditeljem P. Markovićem. Pjesmom su oduševili i mladi pjevači Ankica Vidaković i Goran Volarić, koji su pjevali u duetu, kao i ženski duet Jelena i Ana. Može slobodno reći da bi bila šteta da oba dueta ne nastave s pjevanjem, jer očito imaju šanse da postanu odlični pjevači. Sav prihod od ove priredbe bit će poslan za obnovu Vukovara.

Zanimljivo predavanje za mlade o očinstvu i majčinstvu, o pobačaju i ljubavi, održao je u misijskoj dvorani 19. 11. dr. fra Stipe Nosić, voditelj HKM Göppingen.

Misijski zbor HKM Rosenheim

FRANKFURT

Božićne svečanosti

Misa za mlade biskupa Kamphausa. Nikolinje. Pomoć Bugojnu i Podmilačju.

Fra Željko Čurković darovao je biskupu Kamphausu u ime mladih hrvatskih katolika monografiju o hrvatskom sakralnom umjetniku Josipu Botteri-Diniu

Fra Stanko Dotur, koji se pastoralno skrbi za naše vjernike na području Bad Homburga, Bad Sodena i Hofheima, imao je božićnu svečanost 14. 12. u Hofheimu. On je inače od priloga vjernika s toga područja prikupio proljetos 16 000 DM i darovao ih fra Peri

Jurišiću, župniku u svetištu sv. Ive Krstitelja u Podmilačju kod Jajca, a za obnovu i potrebe tog drevnog svetišta. Inače, voditelj Hrvatske katoličke misije u Singenu, fra Vlado Ereš, ima punomoć od podmilačkog župnika za prikupljanje dragovoljnih priloga za Podmilačje (P. Vladimir Ereš, Konto Nr. 3536166, BLZ 69250035, Bezirkssparkasse, s naznakom: Podmilačje).

Još jednu značajnu humanitarnu akciju imali su vjernici frankfurtske misije u nedjelju, 7. prosinca. Toga je dana misu u katedrali slavio i propovijedao fra Mirko Majdandžić, novi župnik u Bugojnu. On je pozvao sve Bugojance raspršene diljem svijeta na povratak kući, jer se ništa ne može pomaći naprijed ni u samom Bugojnu, ako se oni ne vrate. A da bi se u Bugojnu lakše živjelo, za potrebe te župe je pod misom skupljeno 5 600 DM. Ponoćke se u Frankfurtu slave u katedrali u 24 sata, te u crkvi sv. Ante u 20,30 sati. Određeni u već neki termini za 1998.: prva pričest je 6. lipnja, a krizma 16. svibnja.

Može se reći da su u Frankfurtu božićne svečanosti započele već 9. 11., kada je limburški biskup Franz Kamphaus slavio misu za mlade Hrvate u Deutschordenskirche. Biskup Kamphaus je bio pozitivno iznenađen brojem mladih i njihovim sudjelovanjem u misi, pjevanjem, sviranjem i disciplinom. U propovijedi je naglasio važnost katoličke vjere i Crkve kao univerzalne pojave, pa u takvoj Crkvi ne bi smjelo biti diskriminacije prema strancima, niti bilo kakva radikalizma. Pod misom je svirao i pjevao VIS „Pax“, a ovu misu za mlade redovito priređuje i slavi fra Željko Čurković.

Nikolinjska fešta privukla je u subotu, 6. prosinca, na sam dan sv. Nikole, mnoštvo djece, roditelja i mladih u dvoranu Bikuz u Höchstu. Nastupile su misijske sekcije, djeca, zborovi i folklorne skupine, a za zabavu su se pobrinuli „Baruni“.

VIS „Pax“ iznenadio je i biskupa Kamphausa skladnim sviranjem i pjevanjem

HENNEF-SIEG

Hrvatska na „Rajnskoj jeseni 97“

Na tradicionalnoj manifestaciji „Rheinischer Herbst 97“ u Hennef-Siegu ove je godine gostujuća zemlja bila Republika Hrvatska. U organizaciji udruge „Diaspora Croatica e.V.“ iz Siegburga, koja je osnovana 1991., Hrvatska se na ovom sajmu predstavila svojom gospodarskom, gastronomskom i turističkom ponudom. Otvorenje sajma bilo je 18. listopada, a do 26. listopada održane su brojne manifestacije, izložbe i nastupi. U tom povodu priređena je 25. listopada i tiskovna konferencija. Na hrvatskom izložbenom prostoru posjetiteljima su

na raspolaganju bili gospoda Novak, Čirjak, Račić, Krištić, Gracin, fra Ante Bilić i drugi. Posebno su zapažen nastup imale folklorne skupine hrvatskih katoličkih misija iz Bonna i Düsseldorfa. Pozdravne riječi u povodu ove manifestacije uputio je organizatorima i gostima i prof. dr. Zoran Jašić, hrvatski veleposlanik u Bonnu. Zanimljivo je da je pokroviteljica ovogodišnje „Rajnske jeseni“ bila gđa Ingrid Matthäus-Maier, zastupnica Bundestaga i dopredsjednica frakcije SPD-a u Bundestagu. ■

Tamburaški sastav HKM Düsseldorf nastupio je u Hennef-Siegu

MAINZ Predstavljena monografija o Misiji

U nedjelju, 7. prosinca, pod misom u crkvi sv. Bonifacija, predstavljena je monografija o Hrvatskoj katoličkoj misiji Mainz. O knjizi općenito, kao i o samoj monografiji, govorio je fra Anto Batinić, urednik „Žive zajednice“ i član uredničkog vijeća monografije. Monografija o 30-godišnjem životu i radu Hrvata na obalama Rajne u Mainzu ostaje neizbrisiv trag o hrvatskoj iseljeničkoj sudbini na tom području. To je knjiga vjere, nade, ljubavi, života, ponosa i ustrajnosti hrvatskih iseljenika, radnika i izbjeglica. U toj knjizi zapisana su imena onih koji su se u Mainzu radali i krštavali, koji su radili, živjeli i umirali, koji su igrom sudbine predstavljali hrvatsko ime daleko od rodne grude.

Grafički urednik monografije gosp. Branko Marić nazvao je monografiju pionirskim radom, jer sadrži izvanredno detaljnu kroniku zbivanja u misiji Mainz. Ništa nije prešućeno, a sve najvažnije je spomenuto. Mladi su potom pročitali neke tekstove iz monografije, kao što je pozdrav Hrvatima u Mainzu, pape Ivana Pavla II., za vrijeme njegova posjeta tom gradu 1980. godine i predgovor urednika fra Petra Vučemila. U

povodu predstavljanja monografije u crkvi je nastupila frankfurtska klapa „Ferali“, a dvije skladbe odsvirali su i „Zvonari“, tamburaški sastav HKM Mainz.

U knizi su objavljene i pozdravne riječi Karla Lehmana, biskupa Mainza i predsjednika Njemačke biskupske konferencije, kardinala Franje Kuharića, mons. Vladimira Stankovića i fra Bernarda Dukića. Monografija potom donosi kratki pregled povijesti biskupije Mainz i Hrvatske katoličke misije u Mainzu. Život hrvatskih katolika na tom području opisan je na uzorku sedam svetih sakramenata, a k tomu su tu i prilozi o sportu, kulturi, socijalnom djelovanju, o splitskoj franjevačkoj provinciji i Školskim sestrama franjevkama Bosansko-hrvatske provincije.

Monografija usto sadrži mnoštvo fotografija u boji, kako starijih, tako i novijih. Fra Petar Vučemilo, voditelj Misije u Mainzu, uložio je puno truda, a kruna tog napora upravo je monografija s oko 170 stranica. Cijena: 40,- DM. Narudžbe: Kroatische katholische Mission, Emmeranstr. 15, 55116 Mainz. ■

KOBLENZ

Mise uz orgulje i violinu

Posebnu draž svakom misnom slavlju, pa i našim misama u Koblenzu, daje zvuk orgulja, koje već dulje vrijeme svira Silvana Heuser, kći Hrvatice i poznatoga njemačkoga liječnika, koji je u vrijeme domovinskog rata bio suorganizator liječenja mladih ratnih stradalnika. Malo sam se iznenadio kada je, na moju zamolbu da porazgovaramo, rekla da ne razumije hrvatski. Pomislio sam međutim da ima vremena, jer je još mlada, a i sviranje bi bilo efikasnije, kada bi razumjela jezik onih kojima svira. Često joj se na misi pridruži i poljski prijatelj Pion (Petar) Szczypiorski, koji je prati sviranjem na violini. Reče mi da uživa u sviranju, da rado ide u Hrvatsku, u majčino Zagorje, u Split, Rijeku i na otoke. Hrvatska joj je jedna od najljepših zemalja na svijetu, pa će doista pokušati naučiti hrvatski, kako bi se u njoj još više osjećala kao kod kuće. Sada joj taj osjećaj daju mise za Hrvate na kojima tako lijepo svira hrvatske bogoslužne pjesme.

Jakov Vranković

ISPRIKA

U prošlom broju naše lista (Žz 11/97) nismo omaškom potpisali autora dopisa i fotografije iz Münchena gosp. Jozu Sladoju, te autora dopisa iz Rosenheima fra Josipa Kulovića. Obojici se ispričavamo i pozivamo ih na daljnju suradnju.

Ur.

† Karlo Tovilo

Na sv. Karla, 4.11.1997. godine htjedoh obradovati bolesnika Karla Tovila i nazovem ga da mu, po običaju, čestitam imendan.

– Hvaljen Isus! – nazvao sam u slušalicu kad sam osjetio da je podignuta.

– Vazda budi! – za dječiji je glas prenislo i pretho odzvonilo u slušalici.

– Tko je uz aparat? Ovdje fra Tihomir!

– Ja sam, – pa mu nešto stade u grlu – Mijo!

– Mijo moj, mogu li čuti tatu?

– Ne možete! – tiho je rekao Mijo – Evo mame!

Nastala je stanka i s moje i s njegove strane. Meni je palo na pamet da je umro, a mali je njegov Mijo, najmlađi sin, znao da je umro. Stanka mi se učinila dugačka. Najednom čujem:

– Nema više moga Karla! – tužno ponavlja gđa Anđa. – Nema više našeg Karla! Umro je noćas! – Anđa je plakala. Tješio sam je kako sam umio i znao.

Karlo Tovilo umire ima više od 4 godine. Za me je umro iznenada, a i za Anđu, i za djecu, i za Hrvatsku katoličku zajednicu u Rüsselsheimu.

Karlo Tovilo, iz Zvirnjače, sin slavne obitelji pokojnog Joze Tovila, otac petero djece, stalni radnik na privremenom radu u Njemačkoj ima svojih više od 28 godina, u

Pokojni
Karlo
Tovilo
je
predvodio
procesije
u Maria
Einsiedelu

svojoj 51. godini odselio je na drugi svijet, uništen do kosti i kože od raka.

Karlo je radio po bauštelama i u mnoge je nove kuće mogao uprijeti prstom da ih je on zida. Da nije bilo liječničke pohlepe koja ga je držala s površnom dijagnozom na bolovanju više od godinu dana, možda je mogao biti operiran na vrijeme i možda se katastrofa mogla izbjeći. Ovako, sve je bilo kasno osim smrti, koja je došla prerano.

Karlo je bio čovjek obitelji koju je volio iznad svake druge vrijednosti i svjesno je

rodio sa svojom ženom Andom petero djece. Ponosan je bio na svoje sinove: Jozu, Tomislava, Maria, Miju i kćerku Anicu. Učio je djecu ponosu i poštenju koje je donio iz svoje Zvirnjače, gdje je to primio i prihvatio uz ognjište i s čobanskim štapom u ruci. Dolaskom u Njemačku nadao se svojoj djeci otvoriti novu budućnost i mogućnost. Prvu svoju zaradu je uložio u kuću u Zvirnjači, a zatim u Jakšiću kod Požege, jer nije mogao bez domovine, koje se za života nije nauživao. Smrt ga je tek vratila u domovinsko počivalište.

Ovdje je Karlo bio uzornik na poslu među kolegama, a u Hrvatskoj katoličkoj zajednici Rüsselsheim ugledni član, dobrovoljni sakristan, vijećnik u pastoralnom vijeću, te rizničar. Može se mirno reći da se u hrvatskoj katoličkoj zajednici u Rüsselsheimu, u crkvi i centru, nije ništa događalo bez Karla.

Da sam mu mogao prispjeti na sprovod, sve bih mu to rekao na čast i svima bih doviknuo: „Karlo je otišao slaviti svoj imendan, ovog puta kod sv. Karla Boro-mejskoga. Karlo je počinjao i počeo uživati plodove života.

Karlo naš dragi, počivaj u miru u ovoj hladnoj grobnici u kutu Kupreškoga polja ispod svoga praznog sela i crkve sv. Frane u Zvirnjači. Molitve i pjesme će ti pjevati vjetrovi s Vrana; kiša blaga i nagla će ti škropiti grob; sunce i mjesec će iznad tvoga groba hoditi svojim putem, pričat će ti gdje su ti sve djeca po svijetu. Hrvatska će te zemlja čuvati, jer si je volio iz dna duše svoje, a Njemačku si više zadužio. Mirno počivaj uz svoje ponosne prede i čekaj znak trube da se opet svi okupimo“.

U sprovod su mu u Zvirnjači uz rodbinu došli i njegov župnik u Rüsselsheimu fra Milan Lapić i s. Mirjam Kolar kojima je Karlo bio više od desne ruke.

U ime svih poznavatelja pokojnoga Karla izražavam iskrenu sućut gđi Anđi, djeci, braći i sestrama kao i Hrvatskoj katoličkoj zajednici u Rüsselsheimu. fra Tihomir Grgat

† Josipa Bardek

Rođena je 12.3.1953. u Virju, a preminula 29.11.1997. u Offenbachu. Za sobom je ostavila dva sina. Oproštaj, ispraćaj i molitva za pokojnicu bili su u Hrvatskoj katoličkoj zajednici u Offenbachu u srijedu 3.12. Prije smrti, ojačana u vjeri, primila je i sakrament bolesničkog pomazanja. Pokojnica je bila aktivna vjernica u Misiji, a posebno je rado hodočastila Gospi u Lourdes. Radovale se svakom uspjehu svoje hrvatske katoličke zajednice i stajala uz nju u teškim trenucima. Neka joj Gospodin udijeli vječni mir u svome kraljevstvu. ■

OBAVIJEST

FRANKFURT

Misija organizira hodočašće u Svetu Zemlju

Hrvatska katolička misija Frankfurt organizira ponovno hodočašće u Svetu Zemlju (Izrael) od 16. do 23.2. (veljače) 1998. godine. Zrakoplovom se leti od Frankfurta do Tel Aviva, a odatle autobusom u Nazaret, Kafarnaum, Magdalu, Cezareju, Jeruzalem, Betlehem, Jerihon i druga sveta mjesta. Svakog dana će se u jednom od tih svetih mjesta slaviti misa na hrvatskom jeziku.

Svi zainteresirani iz Frankfurta i okolnih mjesta treba da se što prije prijave u Hrvatsku katoličku misiju u Frankfurtu (Niedenu 27, 60325 Frankfurt, tel. 069/723125; fax. 723363). Smještaj će biti u hotelima s polupansionom.

Ako se prijavi najmanje 30 osoba, cijena hodočašća je 1 640 DM; a ako se prijavi između 20 i 30 osoba, onda je cijena 1 740 DM, i to u dvokrevetnoj sobi. Tko želi jednokrevetnu sobu, dnevno doplaćuje 35 DM.

Svi oni koji se prijave za ovo hodočašće dobit će opširan program za svaki dan boravka u Svetoj Zemlji. U siječnju će se u Misiji organizirati i predavanja s video-filmovima o Svetoj Zemlji. Ovo hodočašće je samo jedna od pastoralnih i duhovnih akcija koje u 1998., u Godini Duha Svetoga, priređuje Hrvatska katolička misija u Frankfurtu. Sve obavijesti o hodočašću mogu se dobiti na telefon: **49/69/723125. ■

Pastoralna brigada

Prvi broj našega lista „Živa zajednica“ izašao je 1. rujna 1978., što znači da se sljedeće godine navršava punih godina izlaska lista. U tom povodu ćemo u nekoliko nastavaka objaviti nekoliko članaka o samom listu, njegovom pokretanju i djelovanju kroz 20 hrvatskih iseljeničkih godina u Njemačkoj. Gospođa Stanka Vidačković, pastoralna suradnica u Hrvatskoj katoličkoj misiji Waiblingen, izabrala je za temu svog diplomskog rada pri Institutu za teološku kulturu laika Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu, upravo „Živu zajednicu“, glasilo hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj. U tom radu rasvjetljuje ulogu toga lista u dušobrižništvu iseljenih Hrvata, o čemu dosad malo pisalo. Taj je list posebice važan iz obzora očuvanja nacionalnog, kulturnog i vjerskog identiteta hrvatskog čovjeka u tuđini. Izneseni stavovi gđe Vidačković plod su njezine višegodišnje suradnje i članstva u uredništvu ovog lista, te dugogodišnjeg iskustva života i pastoralnog rada među hrvatskim vjernicima u Njemačkoj.

Iz autoričnih uvodnih misli izdvojili smo sljedeće. U prvom dijelu piše o fenomenu selilaštva u svijetu, u svjetlu novih crkvenih dokumenata, s posebnim osvrtom na sadašnji dušobrižnički rad među iseljenicima, koji se temelji na više značajnih dokumenata, koje je izdao papa Pavao VI., za vrijeme svog upravljanja Crkvom (najvažniji među njima je motu proprio *Pastoralis migratorum cura*). Osvrnula se i na Uputu o pastoralnoj brizi za migrante koja daje osnovne smjernice, te opća načela za crkveno djelovanje među iseljenicima. Učenje Crkve o radu s migrantima, s brojnim pomacima, saželi su: Prvi i Drugi svjetski kongres za dušobrižništvo selilaca i turista, pa i o njima piše.

Usto donosi kratki prikaz hrvatskog iseljavanja u prošlosti i sadašnjosti, bez pretenzije da bude potpun. Opširnije piše o Hrvatima u Njemačkoj, donoseći povijesni i statistički pregled, osnovne informacije o hrvatskoj inozemnoj pastvi, te djelatnostima hrvatskih katoličkih misija i Caritasovih socijalnih ureda.

U trećem dijelu piše o ulozi katoličkog časopisa „Žive zajednice“ u dušobrižništvu Hrvata u Njemačkoj. Dekret *Inter mirifica* ističe važnost sredstava društvenog priopćavanja u navještanju Evanđelja i kršćanskog oblikovanja života, te potiče na podupiranje i širenje katoličkog tiska. „Živa zajednica“ se pojavljuje krajem sedamdesetih godina. U posebnim okolnostima iseljeničkog života, za Hrvate u Njemačkoj je od velike važnosti uz domovinski katolički tisak imati i list koji izlazi u njihovoj sredini. List izvješćuje o događajima i akcijama hrvatskih katoličkih misija, duhovno obogaćuje hrvatskog čovjeka, produbljuje mu vjeru i podržava nadu u bolju budućnost. „Živa zajednica“ smatra sebe mostom između

domovine i iseljeničtva, te ne pokušava konkurirati domovinskom katoličkom tisku. Od samog početka list ima neke svoje stalne rubrike, ali i one koje se povremeno javljaju i nestaju, da bi se opet pojavile pod drugim nazivom. U doba komunizma, učestali su napadi na Crkvu i njene svetinje, te sve ono što je bilo hrvatsko i kršćansko izvan domovine smatrano je nepodobnim. Vani su bili uglavnom „neprijatelji samoupravnog društva“. „Živa zajednica“, svojim pisanjem u doba komunističke tiranije želi pokazati da je hrvatska dijaspora živa i dinamična zajednica, te se ne odriče svoga imena, vjere i domovine. List mudro odmjera svoju kritičnost, pazeći na to da čitatelji doživljavaju Crkvu kao čuvaricu vjere i nacionalnih vrijednosti, a da sačuvaju putovnice, kako ne bi prekinuli nit povezanosti iseljenih i domovinskih Hrvata. U doba demokracije „Živa zajednica“ budno pazi da ne poprimi oznaku stranačkog glasila, sa svog evandeoskog i moralnog stanovišta, kritizira stanovite nepravilnosti u državnom životu, istodobno se zauzimajući za dobro naroda i države. Po mjeri razboritog opreza „Živa zajednica“ reagira i na sustavne klevete protiv hrvatskog naroda i Crkve, koje se javljaju u inozemnom tisku, od strane četničke emigracije. Ona je razvila sustav kontinuiranog praćenja i davanje ustuka protukatoličkoj i protuhrvatskoj propagandi u Njemačkoj. Ovaj list je od svog početka do danas imao četiri glavna urednika. On iz broja u broj postaje sadržajem bogatiji i grafički dotjeraniji. Posebno važnu ulogu ima u pokretanju i održavanju velikih pastoralnih pokreta – vjeronaučne olimpijade, hodočašća i pastoralnih susreta svećenika i pastoralnih suradnika. Redovito donosi i gradivo za kviz znanja u vjero-

naučnoj olimpijadi, te potiče i čitatelje da ga prouče, kako bi produbili znanje o svojoj vjeri, sakramentima, liturgiji i njenim simbolima...

U četvrtom dijelu baca pogled u budućnost. „Živa zajednica“ već uvodi rubrike na njemačkom jeziku, poziva mlade na suradnju, uvjerena da će njena budućnost, a i budućnost hrvatskih katoličkih misija, ovisiti o budućem mladom hrvatskom naraštaju, koji će najvjerojatnije govoriti njemačkim jezikom. Crkva načelno podržava nadu u povratak, ali najvjerojatnije je da masovnog povratka Hrvata u domovinu neće biti u skoroj budućnosti. Još dugo će mnogi u okrilju svojih misija sanjati povratak u domovinu. U budućnosti će biti idealna multikulturalna i multijezična zajednica vjernika, kako domaćih, tako i doseljenih. Nacionalna pripadnost nije odlučujući kriterij za pripadnost Crkvi, nego krštenje. Ali, samo uz očuvanje vlastite kulturne baštine i nacionalnog identiteta svake etničke skupine, onemogućavat će se jednostrana integracija i asimilacija. A to je u interesu i Crkve, i hrvatskog naroda

Pojava ili fenomen selilaštva u svijetu u svjetlu novih crkvenih dokumenata

Seljenje nije tek neka suvremena nezgodna pojava, nego je to trajna sudbina čovjeka na zemlji. Jedan od atributa čovjekove definicije jest da je on i selilac, a pojava seljenja stara je koliko i čovječanstvo. Deseci milijuna ljudi prisiljeni su napuštati svoje domove da bi preživjeli, ali što je još teže, zbog političkog ili religioznog nasilja. Selilačka mnoštva sastavljena su najčešće od siromaha koji su spremni podnijeti i nečovječne uvjete života, samo da bi

za selitelje

pronašli sredstva za opstanak. Uzroci seljenja su političke, ekonomske i kulturne naravi. Seljenjem su ugrožene mnoge zajednice pojedinih osoba, naroda i Crkve kao zajednice. Među temeljna prava ljudske osobe spada i pravo na domovinu i pravo na seljenje. Kamo god se čovjek preselio nitko mu ne bi smio ugrožavati te vrijednosti, jer i to pripada na cjelovito dostojanstvo njegove osobe. No sama činjenica da netko iz političkog ili gospodarskog razloga, ostavlja svoj rodni kraj, svoju obitelj i običaje da bi počeo živjeti u tuđoj nepoznatoj zemlji, po sebi je veliki ljudski problem. Iseljenici se gotovo nikad u svojoj domovini nisu pripremali za život i rad u inozemstvu, jer se išlo uglavnom stihijski, što je potenciralo velike tegobe psihičke, socijalne i obiteljske. Seljenje može biti prirodni prijenosnik napetosti, neshvaćenosti i sukobljavanja, ali i prilika za usklađivanje naroda, koji se u svojoj različitosti uzajamno prepoznaju u zajedničkoj baštini čovječanstva.

Izbjeglička obitelj

Odmah na početku Kristovi vjernici su postali selioci jer su morali nasilno napustiti svoju domovinu i razići se po svijetu. Upravo tako i nastale su prve crkvene zajednice svuda po ondašnjem svijetu. Fenomen selilaštva u svijetu potaknuo je i Crkvu na razmišljanje da bi se počela snalaziti u doista novim prilikama. Crkva

postaje svjesna selilačke stvarnosti, prati razvoj selilaštva i trudi se pridonositi rješavanju nastalih problema, dajući očitu prednost religioznim problemima. Tradicionalna religijska praksa može neminovno oslabiti pod pritiskom ekonomskih potreba koje tjeraju iseljenike na najveće materijalno zalaganje. Katolička Crkva je uvijek vodila brigu o iseljenicima i izbjeglicama, ali njena sustavna briga za iseljenike počinje tek sa svetim Papom Pijom X., koji 1912. godine osniva Ured za duhovnu skrb katoličkih iseljenika.

Apostolska konstitucija *Exsul familia* („Izbjeglička obitelj“), koju je Papa Pijo XII. objavio 1. kolovoza 1952. godine, temeljni je papinski dokument glede problema seljenja u ova posljedna vremena. Ona se sastoji iz dva dijela: povijesnog i pravnog. U prvom dijelu donosi se kratki uvid u duhovnu i socijalnu djelatnost Crkve od vremena svetog Ambrozija, a drugi dio sadrži pravne propise i naredbe za što djelotvorniju organizaciju pastve. Po propisima te Konstitucije duhovnu skrb za iseljenike cijelog svijeta ima Konzistorijalna Kongregacija kojoj predsjeda Papa. U toj Kongregaciji osnovan je i posebni Odsjek za emigraciju, kojemu je na čelu delegat, s dužnošću da povezuje i nadzire sve akcije u vezi s emigracijom. Osnovano je i Vrhovno vijeće za emigraciju, u kojemu svaka iseljenička skupina ima svog službenog predstavnika, a kod biskupskih konferencija u poje-

dinim državama, osnovane su posebne komisije za iseljenike. Biskupima se preporuča da dušobrižničku službu među iseljenicima povjere svećenicima dotičnih emigrantskih skupina. Apostolska konstitucija *Exsul familia* bila je stvarni pomak naprijed i istinski zakonik koji je određivao kako Crkva treba voditi duhovnu skrb o migrantima.

Na probleme iseljništva upozoravao je i papa Ivan XXIII. u svojim govorima i porukama, a posebno u svojoj glasovitoj enciklici *Pacem in terris*. I Drugi Vatikanski koncil u više svojih dokumenata govori o ovoj temi: Konstitucija o Crkvi u suvremenom svijetu – *Gaudium et spes*, na selilaštvo se odnose brojevi 4, 5, 6, 25, 26; Dekret o ekumenizmu – *Unitatis redintegratio*; Dekret o misijskoj djelatnosti Crkve – *Ad gentes*; Dekret o apostolatu laika – *Apostolicam actuositatem*; Dekret o pastoralnoj službi biskupa – *Christus Dominus*...

Sadašnji dušobrižnički rad među iseljenicima i radnicima na radu u inozemstvu, temelji se na više značajnih dokumenata, koje je izdao papa Pavao VI., za vrijeme svog upravljanja Crkvom. Motu proprio *Pastoralis migratorum cura* (Pastoralna briga za migrante) pape Pavla VI. iz 1969. godine, postao je u određenom smislu magna charta katoličkog djelovanja među migrantima. Značajna je i *Instructio de pastorali migratorum cura* („Uputa o pastoralnoj brizi za migrante“), što ju je Sveta Stolica, odnosno njena Kongregacija za biskupe, objavila 22. kolovoza 1969. godine. Uputa naglašava da treba cijeniti duhovnu baštinu i vlastitu kulturu selilaca, njihov narodni jezik i običaje. Utvrdivši opća načela za crkveno djelovanje na tom području, Uputa o pastoralnoj brizi za migrante, izlaže i određuje dužnosti i nadležnosti Svete Stolice, biskupskih konferencija, mjesnih biskupa, svećenika koji se posvećuju dušobrižništvu selilaca, delegata za te svećenike u pojedinim zemljama, redovnika i redovnica, te vjernika laika. Kongregacija za biskupe – kao organ Svete Stolice – u zajednici sa Svetom Kongregacijom za Istočne Crkve i Svetom Kongregacijom za evangelizaciju naroda, ima voditi i usklađivati skrb za selioce na cijelom svijetu. Biskupske konferencije ustanovljuju posebna vijeća za selilaštvo. Ta biskupska vijeća poduzimaju razne inicijative, priređuju pastoralne i studijske sastanke, šalju poruke vjernicima, brinu se za izdavačku djelatnost, potiču građanske vlasti da rješavaju posebne probleme i o svom radu šalju Svetoj Stolicu godišnje izvještaje s terena.

(Nastavlja se).

ŽIVA ZAJEDNICA LEBENDIGE GEMEINDE

PRETPLATA
ABONNEMENT

Od sljedećeg broja pretplaćujem se na časopis „Živa zajednica“. Godišnju pretplatu za 10 brojeva s poštarinom u iznosu od 30,-DM platit ću po primitku računa.

Ime prezime / Vorname und Name

Ulica i broj / Straße, Nr.

Pošanski broj i mjesto / PLZ und Ort

Datum

Potpis / Unterschrift

Sretan Božić i Novo ljet

želi Vam

**Vaš tumač i prevoditelj
mr. Marijan Majić**

Landgrafenstraße 11
60486 Frankfurt (Bockenheim)

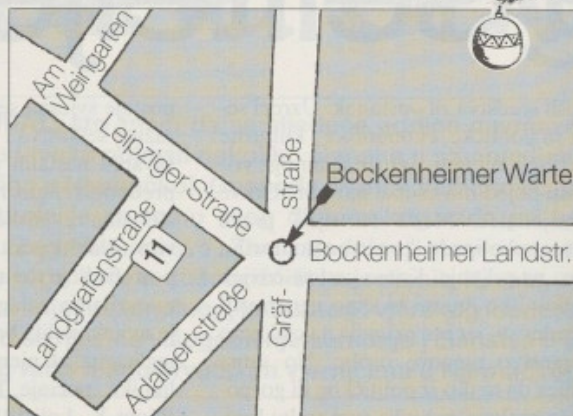
(u blizini Generalnog konzulata Republike Hrvatske)

U-Bahn: U6 i U7; tramvaj: 16

Stajalište: Bockenheimer Warte ili Leipziger Straße

Telefon: 0 69 / 700 367

Telefax: 0 69 / 97 07 43 57

PRIJEVODI

- Ovjereni prijevodi i hitni servis za hrvatski, njemački, engleski i španjolski jezik. Dokument pošaljite telefaksom i prijevod će Vam biti dostavljen u najkraćem roku.

Monika Lovrić

dipl. prevoditelj i sudski tumač.

Tel. 02 21/430 32 30; fax 430 32 41

NOVI BROJEVI TELEFONA I FAKSA:

Kršćanska sadašnjost

iz Zagreba ima odnedavno nove brojeve telefona i telefaksa:

tel.: **385-1-4 82 82 23; 4 82 82 22;
4 82 82 19; fax: 4 82 82 27.

RJEŠENJE KRIŽALJKE IZ PROŠLOG BROJA

TEREZ I JA OD DJE
TUARE GOL AT
KARMELIČA NKE
AK KRIK ANT
MOLA I C I A A A B
ENI ARS P I SUSA
NES IT AAR AU UKAZ
POVIJEST JE DNEDUŠE
LEE LUIGI I S I S I
ORUŽAR OS UJET ITI
MEXICO NI GERI IM

NAGRADNA KRIŽALJKA

	DIO TUELA ISPOD RUKE (MN.)	UKOPIRJE SUKU		KOKOTI, OROZI	ISUS, MARIA I JOSIP	AUSTRIJA	SMRZNUTA VODA	KRONIČNA ZARAZNA BOLEST OČJU	INDIJ	RAZNO- RODNI
RIJEKA U ITALIJI			KNJIGA PSALAMA OSOBNA ZAMJENICA							
RADNO STANJE GLAGOLA						NJEM. Z. IME SMUER U BUDIZMU				
DOVELA TRI KRALJA DO STALICE									TREĆA NE- POZNANICA NASLAĐA, UŽIVANJE	
S. I. S. SAMO- GLASNIK			PLESNA FIGURA U KADRILU CARUSO				ATLON SUNA- RODNIJAK BOŽIČNO DRVEĆE			
ČESTITKA SVIM ČITA- TELIMA "ŽIVE ZAJEDNICE"										
SASTAVNI VEZNIK		NEIDENTIF. LETEĆI OBJEKTI POGLAVAR			JED. EL. OT- PORA (MN.) ANCONA				BOJNI JAUK, ZAPOHAGANJE MALI RT ITALIJA	
KOPA GROBOVE, UKOPNIK KOPNO OKRUŽENO MOREM (MN.)							SVETI MUDRAČI S ISTOKA VIDAR			
MINERAL MASLINAS- TE BOJE							ORUŽANI SUKOB ČLAN GERM. PLEMENA		TRI ISTE KARTE U POKERU	OMO ŠTO JE ISTISANO GL GRAD NORVEŠKE
SLAVNI RIMSKI PO- VJESNICA					OSAKAČE- NOST, IN- VALIDNOST POVRĆE					LITRA POKAZNA ZAMJENICA
POKAZNA ZAMJENICA				ZANOS, POLET P K				PODIJELITI KRŠTENJE KARLOVAC		
KALCU			NAGLA I SNAŽNA KISA AMPER						PRISTAŠA ILIRIZMA FOSFOR	
SADAMOVA ZEMLJA					KALU		VISTA GLAZBENOG DIELA (MN.)			

Nagrada:

Marijana Rajić,
Kassel

Branimir Vrdoljak,
Ludwigshafen

Kristina Maleš,
Korčula

Rješenje
pošaljite
najkasnije
do
15. I. 1998.

MOZAIK

WETZLAR

Kancelar Kohl na hrvatskom doručku

U povodu ovogodišnje EKD-Synode kancelar Helmut Kohl bio je u Wetzlaru i tom prigodom odabrao baš doručkovati u hotelu „Blankenfeld“ čiji je vlasnik gosp. Jure Hure rodom s otoka Hvara. Nema sumnje da je našem Hvaraninu bilo izuzetno zadovoljstvo i radost poslužiti tako visokog gosta. U vrlo prisnom i srdačnom razgovoru s gosp. Hure, Kancelar je izrazio veliko zanimanje i simpatije za Hrvatsku. Kancelar Kohl je naravno želio platiti svoj doručak na što je gosp. Hure uzvratio smiješkom i bocom „Zlatnog Plavca“.

Za uspomenu rado se fotografirao s gosp. Hure, a također se upisao u knjigu gostiju hotela „Blankenfeld“.

Svojim dolaskom u ovaj hotel, kancelar Kohl je počastio hrvatsko ugostiteljstvo i našu domovinu.

Eva Leović

▲ FRANKFURT Kad Kole zasnira

Zovu ga Kole. Svi ga znaju po tom imenu. Tko bi znao kako mu je pravo ime i prezime. Nije ni važno. Kole ne priča puno, ali zato odlično svira i pjeva. Nema pjesme koju ovaj mladi Bračanin ne zna zasvirati ili zapjevati, i to pjesme za srce i dušu. Kole svira na svadbama, svečanostima, raznim proslavama u hrvatskim katoličkim misijama, restoranima, privatnim feštama. Ako dakle priređujete kakvu feštu, a nemate koga da vas zabavi, da zasnira i zapjeva, da vas razveseli, onda nazovite samo telefonski broj: 0172/419 92 46. Javit će se Kole.

MAINZ Spomen-križ biskupu Lehmannu

Među darovima koje su članovi Hrvatske katoličke misije Mainz predali biskupu Karlu Lehmannu za vrijeme svečane mise u povodu 30. obljetnice Misije bio je i Svečani spomen-križ, na kojemu je s jedne strane urezan hrvatski nacionalni grb s brojem 30, a s druge strane lik Isusa s učenicima i riječi „Mir vama“.

ESSLINGEN

Kod Gospe u Lurdu

Početkom listopada ove godine u Lurd je s fra Josipom Šimićem, voditeljem Misije i pastoralnom suradnicom Marom Gongolom po prvi put hodočastilo 47 članova te hrvatske katoličke zajednice. Uz molivu, razmatranje i pjesmu kao uz otajstveni ugođaj Lurda, učvrstili smo svoju vjeru i međusobno zajedništvo. Zajednička fotografija pred Gospinom spiljom dugo će podsjećati sve naše hodočasnike na te lijepe dane.

KOBLENZ

„Dan otvorenih vrata“ održan je i ove godine 29. i 30. 11. u hrvatskoj katoličkoj zajednici u Koblenzu. U provedbi te manifestacije ponovno su sudjelovali i mladi pjevači i svirači. Oni su otvorili srca svih posjetitelja. Bilo je veselo.

NAGRADNI NATJEČAJ ZA NAJBOLJU PRIČU

DVADESET GODINA »ŽIVE ZAJEDNICE«

Izdaleka primi pozdrav...

Živa zajednica raspisuje nagradni natječaj za najbolju priču (pripovijest) o životu naših radnika, iseljenika i izbjeglica u Njemačkoj. Nagrade za tri najbolje priče: 800, 500 i 250 DM.

U povodu 20. obljetnice izlaza „Žive zajednice“, mjesečnog lista hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj, uredništvo i izdavač lista raspisuje Nagradni natječaj za najbolju priču (pripovijest) o životu naših radnika (gastarbajtera), iseljenika i izbjeglica u Njemačkoj, pod nazivom „Izdaleka primi pozdrav...“

Priču ili pripovijest treba napisati na hrvatskom jeziku, a prije toga ne

smije biti nigdje objavljena. Tekst priče ne smije biti duži od pet stranica DIN-A-4 formata, pisanih na PC-u ili stroju za pisanje.

Stručni žiri sastavljen od književnika i književnih kritičara odabrat će i proglasiti tri najbolje priče. Nagrade: 800 DM za prvo mjesto; 500 DM za drugo mjesto i 250 DM za treće mjesto. Raspisivač natječaja za država pravo objavljivanja nagrade-

nih i ostalih priča prispjelih za natječaj. Imena nagrađenih bit će objavljena u sredstvima javnog obavješćivanja.

Krajnji rok za slanje priča je 31. ožujak 1998. Pravni postupak je isključen. Svoje priče za naš nagradni natječaj možete slati na adresu:

**Živa zajednica,
An den Drei Steinen 42,
D-60435 Frankfurt.**

HAMBURG – FRANKFURT

Mlada biskupija Hamburg pomaže već dvije godine župu Bugojno. Novi bugojanski župnik fra Mirko Majdanić posjetio je 1. prosinca bugojanske dobročinitelje na sjeveru, a slavio je i dvije mise za Hrvate (na slici). Priložima vjernika Hrvatske katoličke misije i biskupijskog odbora za pomoć o Božiću će u Bugojno otići 15 tona osnovnih životnih namirnica vrijednih oko 30 000 DM. Fra Mirko je na drugu nedjelju došašća slavio misu za Hrvate i u frankfurtskoj katedrali gdje je za potrebe bugojanske župe skupljeno 5 600 DM. „Ja pripremam staze i ravnane putove za povratak svih 15 000 prognanih i izbjeglih Bugojanaca. Vrijeme povratka je došlo“, naglašavao je fra Mirko.

